

NAŠE DELO

TU SMO — VAŠI SMO!

22. novembra se bomo odločali »ZA« samoprispevek III

Pred tem pa pogledajmo, kako smo realizirali I. in II. samoprispevek. Sredstva, zbrana na osnovi referendumskih določil za realizacijo I. in II. samoprispevka, so bila uporabljena strogo namensko. Realizacijo programov je spremljala Služba družbenega knjigovodstva, za kar obstojajo številni zapiski, sestavljeni ob priložnosti pregledov poslovanja organov I. in II. samoprispevka. Namensko in racionalno uporabo zbranih finančnih sredstev je spremljal pri I. samoprispevku 60-članski odbor za družbeni nadzor, pri II. samoprispevku pa to delo opravlja nadzorni odbor

in področjih družbene dejavnosti.

Glede na dejstvo, da je v našem mestu delež zaposlenih žensk 46,8% med vsemi zaposlenimi, narekujejo potrebe nujno izgradnjo novih mest v vzgojno-varstvenih zavodih.

Nujna je tudi izgradnja 84 učilnic osnovnih šol, 9 telovadnic in 5 večnamenskih prostorov, ki so predvideni za izgradnjo iz samoprispevka III. Po predvidevanjih bo v Ljubljani v šolskem letu 1985/86 kar 40.490 šolarjev v osnovnih šolah.

Posebno izstopa nujnost izgradnje nove porodnišnice, ki je tudi zajeta v program III. samopri-

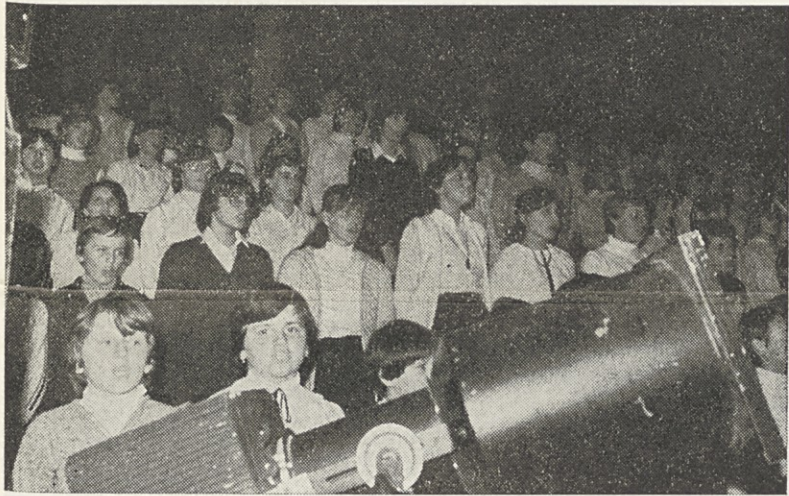
času razvoja, bi bilo nujno potrebno to zdravilišče ponovno usposobiti, saj leži iz medicinskega in funkcionalnega vidika na izredno ugodni legi. Tudi to zajema samoprispevek III.

Lutkovno gledališče, ki ga tudi zajema III. samoprispevek, naj bi služilo povečani skrbi za otroka v njegovem humanističnem, etičnem in estetskem vidiku razvoja.

Tudi glasbena vzgoja se vključuje kot pomemben dejavnik v programu usmerjenega šolstva, zato ne more biti prepuščena trenutnim rešitvam. Tako je tudi potreba po novi glasbeni šoli prišla v program III. samoprispevka.

Naša socialistična samoupravna družba se razlikuje od ostalih tudi po skrbi za telesno in duševno prizadete osebe, ki so v vseh družbenih dokumentih opredeljene kot enakovredni člani skupnosti. V Ljubljani imamo evidentirano okoli 300 duševno prizadetih odraslih oseb, ki bi jim bilo treba zagotoviti družbeno organizi-

(Nadaljevanje na 3. strani)

Tu smo — vaši smo

skupščine. Tudi o delu teh odborov obstajajo številni zapiski in sklepi, ki kažejo na strogo namensko in racionalno uporabo sredstev. Vsi organi I. in II. samoprispevka so svoje delo opravljali brezplačno. K uspešnosti izvedbe obeh programov pa je nedvomno pripomoglo tudi sodelovanje več tisoč občanov in delovnih ljudi pri realizaciji teh programov. Program I. samoprispevka je bil v obdobju 1972—1978 v celoti realiziran, program iz II. samoprispevka pa bo predvidoma realiziran eno leto pred rokom, ki ga opredeljuje odlok o uvedbi drugega samoprispevka.

Stalno naraščanje prebivalstva v Ljubljani — po podatkih za leto 1980 živi v Ljubljani 316.121 ljudi, od tega 266.642 v mestnem in 49.479 v primestnem območju — in stalni primanjkljaj stanovanj povzročata povečano stanovanjsko graditev, ki narekuje tudi večje potrebe po organiziranem varstvu in vzgoji otrok, izobraževanju, kulturi, zdravstvu, socialnem varstvu in skrbstvu. Potrebe po objektivnih družbenega standarda so pričele občutno zaostajati za možnostmi. Ljubljana z vsakoletnim povečanjem za 5000 ljudi prerašča v veliko mesto. Kar 33,5% prebivalstva zajema skupina od 25 do 44 let, otrok do 14 let pa je 21,2% prebivalstva.

S prvim in drugim samoprispevkom smo v Ljubljani bistveno pripomogli k zmanjšanju prostorskega primanjkljaja na najbolj pomembnih družbenih področjih. Prav tako smo na podlagi samoupravno dogovorjene solidarnosti postopno zmanjševali razlike v dostopnosti družbenega standarda v posameznih občinah

spevka. Stara porodnišnica v Ljubljani na Šlajmerjevi 2 je v stavbi, ki je bila zgrajena 1895. leta in delno obnovljena leta 1951, ko so delavci ginekološke klinike s prostovoljnimi delom dozidali prizidek za sanitarije. Od takrat pa do danes se stara porodnišnica ni spremenila. Izvršene so bile le manjše notranje adaptacije ter obnovljen inventar. Delavci ginekološke klinike delajo za zdravstveno dejavnost v nemogočih in nevarnih razmerah. V prav takih razmerah rojevajo naše žene in matere naše otroke. Ta organizacija že pol stoletja dela v resnično najslabših pogojih, bi pa morala po vseh ustavnih in zakonskih določilih biti prednostno uvrščena pri naporih družbe za izboljšanje pogojev dela te zdravstvene dejavnosti tudi zaradi zaščite matere in otroka.

Izboljšanje pogojev, v katerih se vsako leto rodi približno 5000 otrok, bi pomenilo uveljavitev proklamiranih načel ter zaščito otrok in mater pred resnejšimi negativnimi posledicami.

Potrebo po organizirani skrbi za zdravje otrok in kulturno udejstvovanje narekuje dejstvo, da je kar 21,2% vseh prebivalcev našega mesta otrok do 14. leta starosti. Leta 1978 je bilo zaradi neustreznih sanitarnih razmer potrebno zapreti Mladinsko klimatsko zdravilišče na Rakitni. To je bilo edino slovensko višinsko klimatsko zdravilišče in je zaradi svoje bližine izrednega pomena za najmlajše prebivalce Ljubljane. Vedno več otrok je podvrženo raznim boleznim, ki puste določene posledice tudi v kasnejšem življenju. Da bi čim več otrokom omogočili pravočasno pomoč v

»Poti in stranpoti« naše zunanjetrogovinske dejavnosti ter tavnja naše papirnice po njih sem v zadnji številki opisal do trenutka, ko je bilo potrebno oddati članke v tiskarno, tj. do 15. septembra.

Naslov »Papirni stroji zopet obstali?« se k sreči ni povsem uresničil, pa vendar smo bili zaradi pozne in hudo skope odmere uvoznih možnosti prisiljeni ustaviti proizvodnjo na premaznem stroju. Tudi papirni stroji so zaradi pomanjkanja ustreznih surovin prenehali delati papirje za izvoz.

Za nove prilike smo se v SOZD sorazmerno hitro in ustrezno dogovorili. Potrebni zahtevki za uvoz so bili hitro oddani in intervencije za hitro rešitev so se vrstile po tekočem traku. Koordinacijski odbor pri SISEOT pa nam je zelo skopo odmerjal uvoz, pa še to najprej brez pravega poslušanja za naše pogoje proizvodnje.

Doslej nam je bilo v okviru SOZD dodeljenih 5 soglasij, in sicer v vrednosti 43.521.000 din. Komaj pričakana soglasja pa so nam »zabelili« še z neustreznim nadaljnjim postopkom: npr. potrdila poslovne banke o zagotovljenih devizah za plačilo si ne moremo preskrbeti vnaprej — pred izdajo soglasja; nekatera soglasja so bila strogo omejena na uvoz določenih materialov in zagotovitev kontrole nad izvršenim uvozom je morala izvršiti uvozna služba SOZD. Pri takih »ocvirkih« smo gotovo izgubili dan ali dva, saj je bilo treba spremljati dokumentacijo pa tudi prizadevnost uvozne službe v tovarnah je v takem položaju gotovo večja od tistih v odmaknjenih pisarnah sredi mesta, kamor osebne intervencije delavcev izza papirnega stroja ne sežejo.

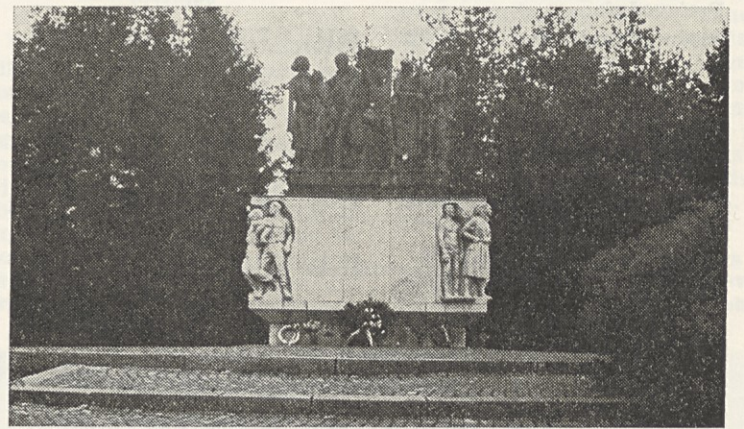
Vseh uvoznih možnosti po doslej izdanih soglasjih na žalost nismo mogli v celoti izkoristiti. Vseh 1248 ton celuloze iz tovarne

PAPIRNICI VEVČE

LJUBLJANA, OKTOBER 1981

ŠT. 10, LETO XXI

DAN MRTVIH — danes je tišina; tudi piš miruje in gozdovi so danes neme priče veličastnega dogajanja izpred nekaj desetletij. Takrat so dajali zavetje borcem za svobodo. Pod krošnjami njihovih dreves je marsikateremu iztekla poslednja kaplja krvi v mehki mah; skozi te žive krošnje so ugašajoče oči zadnjič iskale sinjino neba. V tišini gozdov so našli mnogi poslednje zavetje in mir. Gozdovi čuvajo skrivnost.

In na DAN MRTVIH, 1. novembra, se vsi s spoštovanjem klanjamo spominu — padlim borcem in žrtvam nasilja, padlim papirničarjem in umrlim članom našega delovnega kolektiva, vsem umrlim, ki so nam bili dragi in vsem — znanim in neznanim. Bili so, odšli so; ob izteku našega časa pridemo za njimi.

V. B.

Če ne bo ustreznih surovin izvoz ne bo mogoč

OBIR (iz 2. soglasja, izdanega 21. 9., in sicer za vse 4 solastnike za skupaj 3096 ton) ni bilo — do 30. 9., ko je soglasje prenehalo veljati — niti (ob istočasnem odjemu vseh 4 tovarn) mogoče pravočasno pripeljati. Vodstvo in ustrezne službe ter vozniki iz tovarne OBIR in Alpetourja so zadnji dan septembra vozili neprekinjeno. Še ob 23. uri zvečer so za Vevče postavili čez mejno črto kolono desetih kamionov. Za popolno izrabo soglasja pa nam je tudi zmanjkalo deviznih prilivov.

Naslednja 3 soglasja v vrednosti 21.840.000 din smo lahko izkoristili le do višine 19.660.000 din, ker se je medtem ponovno zaprlo okence v Narodni banki.

Pripravili smo ustrezne prijave in tudi prilivov smo že imeli dovolj. Obenem pa smo imeli zagotovilo vodstva SISEOT, da nam bo še za oktober dodeljeno soglasje, ki bi v veliki meri zagotavljalo ustrezno izvozno proizvodnjo.

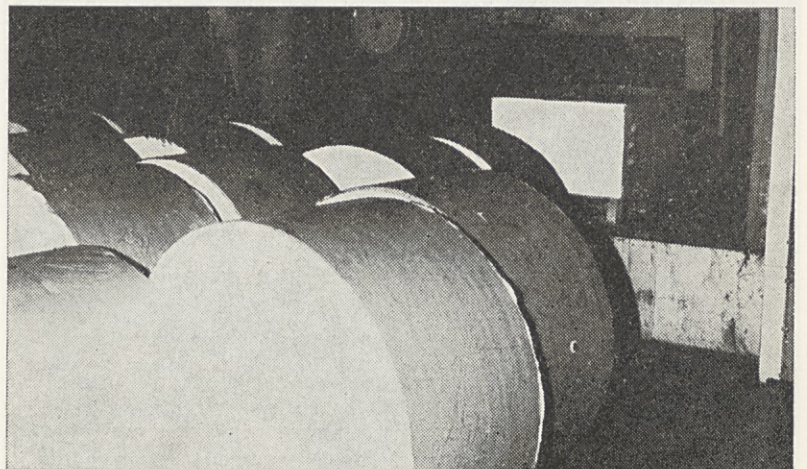
Zadnjič sem še na občinski skupščini uporabil prisposobo iz

NOB, češ, naj bi mitraljezcem in bombašem (= pretežnim izvoznikom) za preboj sovražnih obročev (= zagot. zunanje trgovinske bilance) ostali borci dali nekaj svojih nabojev in bomb (= uvoznih možnosti). Brez te udarne sile preboj ne bo mogoč (= ob slabi oskrbi izvoznikov bo bilanca še slabša).

V takem položaju, ko mora vlada in njene ustrezne službe v 5 tednih po uveljavitvi izrednih ukrepov in vzpostavitvi poslednje kontrole nad minimalnim uvozom, s takšnim zastojem ponovno preverjati rezultate in smisel svojih odločitev, se mi kar nehoti nizajo nadaljnje prisposobe, češ, da »v tej hajki štab že izgublja glavo, loteva se ga panika in izdaja protislovne komande«.

Pa še to. Na vrhove odločanja smo poslali najboljše kadre, ki so z dotadanjim delom obetali dobre rezultate. In to so še vedno isti ljudje, kot takrat, ko smo za vsak izvoženi dolar lahko uvozili za 2,08 dolarja.

Marjan Kopecky

V TOZD Grafični papir se zvitki papirja za izvoz zavijajo na posebnem stroju za embalaranje zvitkov

Gibanje proizvodnje v mesecu septembru 1981

TOZD TEHNIČNI PAPIR

	Doseženo IX. 81	φ I.—IX. 1981	Plan φ mes.	Indeks doseganja plana	
				IX. 81	φ I.—IX. 1981
Proizvodnja:					
Papir skupaj ton:	3112	2811	2774	112,2	101,3
— od tega klasični papirji	1751	1570	1403	124,8	111,9
— od tega premazani papirji	1361	1241	1371	99,3	90,5
Lesovina	364	356	333	109,3	106,9
El. energija Mwh	1347	3494	3500	38,5	99,8

Izkoriščenost zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja

	IX. 81	φ I.—IX. 1981	φ I. 1980	Plan 1981
II. PS	96,1	93,5	91,8	92,0
III. PS	96,8	92,1	91,9	92,2
IV. PS	95,0	91,3	92,7	92,6
Skupaj	95,9	92,3	92,1	92,3
PRS	65,6	62,3	62,4	

Izmet v %:

klasični papirji	10,8	12,3	10,8
premazani papir	25,5	22,3	21,3

Proizvodnja papirja je bila v TOZD TP nadpovprečno visoka, saj je presegla planirano kar za 12%. Kljub izredno kritični oskrbi z osnovnimi surovinami nam je uspelo obratovati nemoteno; papirni stroji so obratovali celo z minimalnimi zastoji, kar je poleg zmanjšanja zaloga nedovršene proizvodnje v največji meri vplivalo na ugodne proizvodne rezultate. Tudi proizvodni program je bil zahteven, saj smo izdelovali glede na pretekle mesece v poprečju papirje z najnižjimi gramskimi težami. Tako je proizvodni program vseboval ca. 45% izvoznih kvalitet (kulerji, ciklostil, bankpost), za domači trg pa največ tapetnih in premazanih papirjev.

Tudi proizvodnja lesovine je bila nadpovprečna glede na potrebe v osnovni proizvodnji. Manjša proizvodnja el. energije je bila posledica remonta parne turbine.

TOZD GRAFIČNI PAPIR

	Doseženo IX. 81	φ I.—IX. 1981	Plan φ mes.	Indeks doseganja plana	
				IX. 81	φ I.—IX. 1981
Proizvodnja:					
Papir skupaj ton:	3419	3265	3063	111,6	106,6
— od tega klasični papirji	472	432	83		
— od tega premazani papirji	2947	2833	2980		

Izkoriščenost zmogljivosti V. PS:

	IX. 81	φ I.—IX. 1981	φ I. 1980	Plan 1981
Stopnja v %	88,6	84,9	85,2	86,5
Izmet v %	12,2	15,5	18,8	18,3

Na V. PS smo zabeležili še nadalje nadpovprečno visoko proizvodnjo kljub razmeroma nizkim gramskim težam papirjev, izredno kritični oskrbi z osnovnimi surovinami ter povečanemu izvozu.

Kot je razvidno iz gornjega pregleda, so glavni razlog za dobro proizvodnjo zmanjšani zastoji na PS ter izredno nizek izmet.

TOZD VETA

	Doseženo IX. 81	φ I.—IX. 1981	Plan φ mes.	Indeks doseganja plana	
				IX. 81	φ I.—IX. 1981
Proizvodnja:					
Tapete rolic	300.176	277.479	208.333	144,1	133,2
Lepilo zavrtkov	10.330	24.619	25.000	41,3	98,5

Tudi v mesecu septembru je imela na ugodno proizvodnjo tapet odločilni vpliv ugodna konjunktura.

Izvoz nam je nujno potreben

Papirnica Vevče je glede doseganja plana izvoza na prvem mestu med članicami SOZD Slovenija papir. Naš letošnji izvoz je mnogo večji od lanskoletnega, saj smo do konca avgusta že presegli celoten lanski izvoz; izvozili smo za 18.291.000 dolarjev (lanski celotni izvoz je bil 16.821.000 dolarjev), od tega 15.658.197 na konvertibilno področje. To je velik uspeh celotnega vevškega kolektiva, dosežen v precejšnji meri zaradi maksimalnega angažiranja delavcev v izvoznem oddelku. Povprečje lanskoletnega količinskega izvoza je bilo 1400 ton mesečno, letos pa je preko 2200 ton mesečno. Kljub temu pa nam ta dokaj velik izvoz ne zadošča v celoti za pokrivanje našega uvoza. Zato je seveda oblika združevanja deviz z domačimi grafičnimi hišami nujna.

Zaradi naših tehnoloških slabosti, neprilagojenosti proizvodnje temu hitro naraščajočemu izvoznemu režimu, ki zahteva vedno več, do sedaj nismo uspeli realizirati čisto vseh izvoznih poslov. V proizvodnjo je dano precej več nalogov, kot se jih realizira. Vzroki za izpad so objektivni, so pa tudi subjektivnega značaja in se pojavljajo že več let: neprilagojenost proizvodnje, neustrezna surovinska osnova, neurejena embalažna služba, ozka grla v dodelavi, skladiščni prostori, premajhna koordinacija med oddelki, prisotna pa je seveda tudi nepazljivost in pretežno v zvezi z njo prevelik izmet pri izvoznih izdelavah. Na vse te probleme izvozni oddelk opozarja že od 1978. leta dalje, saj se to odraža tudi na našem poslovanju s tujimi partnerji. Zato smatramo delavce v izvozu največkrat za tečne, pa čeprav vemo, da želijo s tem le kar najbolje opraviti svoj posel.

Zaradi neustreznih surovin v zadnjem času, saj smo srečni, da jih sploh dobimo, zato na kvaliteto skorajda ne moremo gledati, je vedno več reklamacij. Nismo pa se tudi čisto navadili na to, da slabe surovine zahtevajo precej večjo pazljivost pri izdelavi. Vedno več je reklamacij ne samo iz visoko zahtevnih tržišč, pač pa tudi iz dežel v razvoju.

Največ težav v izvoznem poslovanju povzročajo dobavni roki, katerih se žal nikakor ne uspemo držati. Tako kot mi čakamo na ustrezne surovine, morajo naši tuji kupci v tem času čakati na realizacijo svojih nalogov tudi po pol leta. S takšnim mačehovskim načinom jih seveda tudi zglubljamo. Glede na to, da vlada na svetovnem trgu recesija, torej je ponudbe dovolj, se kupci preusmerjajo pač tja, kjer je zanje boljše. Saj nobenega kupca ne moremo prisiliti, da bi kupoval naš papir pod našimi pogoji. Iz rok nam polzijo težko priborjena tržišča, kot so Holandija, Avstralija, Egipt, Zahodna Nemčija, Kuwait in tudi Italija. Vevčani smo vsa leta uživali v svetu ugled kot solidni poslovni partnerji, zadnje mesece pa so nam začeli tuji kupci očitati nesolidnost poslovanja. To je na žalost res, a kaj, ko s takšnim načinom, ko ne veš, kaj boš od danes do jutri dobil, da boš sploh lahko delal, nikakor ne moreš poslovati solidno. In sploh na tak način poslovanja nismo pripravljeni, ne tehnološko in ne psihično.

Najbrž se vsi zavedamo, kako v redu bi bilo, če bi bili sposobni realizirati vsa izvozna naročila. Vemo, da poleg tega, da izgubljamokupce, nekateri podaljšujejo akreditivne, mi pa si s tem zmanjšujemo devizni priliv, ko plačujemo dodatne stroške podaljševanja — seveda v devizah, roki plačil so daljši in sploh je vse nekaj narobe. Vprašljivo je tudi, če bomo glede na vse to sploh uspeli dobiti še toliko tujih naročil, da bi lahko pokrili naše zahteve.

Naš uvoz je skoraj v celoti vezan na evropske države, zato je tudi naša težnja, da v te države povečamo izvoz. Vendar pa moramo vedeti, da je v Evropi možno prodajati le najkvalitetnejši

papir in to s točno določenim dobavnim rokom.

Več izvažati, več izvažati, več... le v tem je možnost izboljšanja zunanje-trgovinske menjave. To je dejstvo in KAKO? sploh ni vprašanje; MORAMO. In zato bo treba resnično aktivirati vse skrite rezerve, ki so predvsem še v organizaciji dela, v surovinah jih prav gotovo ni, v tehnologiji pa tudi ne veliko — glede na možnosti. Tudi drobni problemi, na katere lahko ali pa tudi ne moremo vplivati, ovirajo hitrejšo dinamično izvoza; to je med drugim počasnost naše odpreme, težave pri nakladanju tujih kamionov, odnos do prevoznikov, nesolidnost naših ladjarjev, pomanjkanje vagonov v Jugoslaviji in drugo.

Za četrti kvartal letošnjega leta smo si zadali zelo visok plan

izvoza, preko 2500 ton mesečno oziroma za ca. 8 milijonov dolarjev. S svojim septembrskim delom smo dokazali, da to ni čisto nemogoče. Meseca septembra je namreč pomanjkanje surovin povzročilo enotedenski izpad proizvodnje za izvoz, pa kljub temu z veseljem ugotavljamo, da smo dosegli izvoz 2556 ton, kar je celo 116 ton več, kot je bila dogovorjena dinamika za september. Morada so bili malo bolj prikrajšani domači kupci, a izvozno obveznost smo le dosegli. Sleherni izmed nas bi se moral zavedati, da je IZVOZ NAŠA NUJA, saj, če ne bomo izvažali, tudi doma ne bomo imeli kaj prodajati; in naloga prav vsakega izmed nas je, da kar najbolje sodeluje v teh prizadevanjih za uresničitev izvoznih ciljev.

Viličarist Vaso Vokić pri nakladanju izvoznih tapet v vagone

Delavcem celovito informacijo

Na seji odbora za obveščanje in politično propagando pri republikanskem svetu slovenskih sindikatov, ki je bila 15. septembra 1981, so poudarili, da v združenem delu ne sme prihajati do delitve informacij na poslovne in samoupravne, torej na tiste, ki niso za delavca, in tiste, ki jih delavec lahko sliši.

Obveščanje v združenem delu sodi v celotni sistem družbenega informiranja. Zato problematike obveščanja v združenem delu ne smemo ločevati od celotnega sistema informiranja. Prizadevati si moramo za čim boljše informiranje delavcev, se bojevati proti zapiranju informacij, proti pooblaščenecem za dajanje informacij, proti sklicevanju na poslovne skrivnosti in podobno.

Tudi o zmanjšanih dobavah rotacijskega papirja so govorili na seji odbora. Predvideno 20-dstotno zmanjšanje obsega glasil mno-

žičnega obveščanja, ki je posledica manjše dobave roto papirja iz Krškega, ki mora zaradi 80% uvoza lesa pokrivati svoje obveze do SISEOT, naj ne bi veljalo za glasila v združenem delu. Razširjanje teh glasil je bilo namreč dolgotrajno prizadevanje in naredili bi nepopravljivo škodo, če bi zaradi manjših količin papirja najprej pomislili na zmanjšanje obsega in krčenje števila prav pri glasilih združenega dela. Izkušnje namreč kažejo, da podobne omejitve predvsem padejo na tista glasila, ki so na videz manj pomembna; toda le na videz, kajti vemo, da je informiranje v združenem delu še kako pomembno za odločanje delavcev o gospodarjenju.

Seveda pa mora biti vsaka poraba papirja kar najbolj smotrna, naj si bo v administraciji, pri delegatskih gradivih in drugod.

V. B.

KRITIČNA OCENA

Zveza komunistov in stabilizacijska prizadevanja

Naloga komunistov v procesu gospodarjenja so po obsegu velike, vendar ne tolikšne, da jim v praksi ne bi bili kos. Iz aktivnosti članov zveze komunistov je razvidno, da se nismo držali obveznosti, ki so nam bile naložene.

Sklepi 21. seje CK ZKJ so preizkus dosedanje aktivnosti in nas — komuniste — opozarjajo v vsakdanji praksi. Premalo smo naredili na idejnem in političnem področju, ravno tako v stabilizacijskih prizadevanjih. Naša prisotnost in pomoč je bila premajhna pri sprejemanju in izvajanju planov tako na nivoju TOZD, kakor tudi v celotni planski usmeritvi delovne organizacije. Gospodarski trendi so se gibali v večji meri mimo nas — članov zveze komunistov; na negativne pojave nismo bili dovolj pozorni.

Razvoj je šel svojo pot; na tej poti smo se srečali s težavami in ovirami, na katere nismo delovali organizirano. Za težave, ki so nas spremljale, nismo iskali izhodišč. Iz prakse je razvidno, da nam manjka prave organiziranosti; to potrjujejo tudi dejstva. Dosedaj še nismo opredelili delovnih nalog za pospeševanje dviga produktivnosti, ravno tako smo zaozstajali na družbenopolitičnem in samoupravnem področju.

Delo naših delegatov ni opravičilo namena, ki jim je bil zaupan s strani delavcev v združenem delu. Delegatski poverjeniki — med njimi tudi člani zveze komunistov — so čakali na stihijo; predlogov s povratno informacijo ni bilo. Delovni ljudje v TOZD so od nas, članov zveze komunistov pričakovali veliko več, kot pa smo v praksi storili. Vzrokov za neaktivnost ne moremo iskati v oblakih s predpostavko, da je za tako ležernost kriv nekdo drug.

Naša delovna organizacija se je znašla nekajkrat v neugodnih težavah; tako smo bili prisiljeni zaradi pomanjkanja ustreznih surovin ustaviti papirne stroje. O neugodni situaciji smo razpravljali tudi na zborih delavcev in na sindikalnih odborih; udeležba članov zveze komunistov je bila v teh situacijah premalo prisotna. Za tako početje znotraj TOZD se moramo odkrito in samokritično pogovoriti. Izgleda, da se nismo uspeli kadrovske in vsebinske prav organizirati.

Naša prisotnost je bila v praksi premajhna, torej se nismo lotili svoje politične in samoupravne vloge, ki je bila pred nami. Člani zveze komunistov in vse subjektivne sile morajo z enotnimi programi preiti v prakso. V osnovnem izhodišču nam manjkajo akcijski plani za tekoče, kratkoročne in dolgoročne usmeritve. Tam, kjer se nam najbolj zatika, moramo biti člani zveze komunistov največ prisotni in s svojim delom in obnašanjem storiti kar največ.

O delu in samoupravni organiziranosti na vseh področjih dela in življenja v tovarni storimo, kar se storiti da! Samo s kritiko o sedanjem stanju ne bomo opravili še nič, če ne bomo iskali in predlagali tudi rešitev. Nergačem in oportunistom ni v sedanjih situacijah prostora za ležerno in pasivno obnašanje. Iz prakse lahko trdimo, da je nekaterim prav po gođu, da kažejo s posmehom na nape, ne da bi sami pripomogli kaj k odpravitvi le-teh. Vse premalo se dogovarjamo o skupnih nalogah na nivoju delovne organizacije; posledica tega je, da se manevrski prostor za zapiranje v ozke kroge v TOZD še povečuje. Čuti se prešibka koordinacija znotraj TOZD, kar pa gotovo ni dobro.

Ni dovolj, da s svojim delom zadostimo le osebnim potrebam, temveč moramo imeti pred očmi širši družbeni interes. Ciljev in nalog pri samoupravnem odločanju delavcev v TOZD ne moremo pospeševati, če niso pri tem

vključeni vsi samoupravni mehanizmi. Vedno moramo ocenjevati in preverjati sedanje stanje v življenjski praksi, dobri rezultati dela so nam osnovna podlaga za nadaljnje gospodarsko in samoupravno delovanje.

Človek se kot oblikovalec in ustvarjalec pri svojem delu počuti popolnoma svobodnega šele takrat, ko resnično čuti, da je potreben pri delu in da je ustvarjalen. Pri ustvarjalnosti so poleg zadovoljevanja osebnih in družbenih potreb pomembni še medsebojni odnosi na humani-socialni podlagi. Samoupravni mehanizem se ne more sam po sebi uspešno razvijati, če ni prisoten človek kot soustvarjalec z idejno osveščenostjo, ki je opredeljena v samoupravni socialistični družbi kot celoti.

Manevrski prostor za stabilizacijo gospodarstva je odvisen od nas samih, kjer delamo in živimo. Lotevati se moramo predvsem konkretnih nalog v svoji delovni sredini, seveda pa pri tem ne smemo izpustiti iz te verige samoupravnih odnosov v delegatskem povezovanju. Znotraj je pri izvajanju samoupravnih odnosov ravno udeležba aktivnega povezovanja premajhna in del odgovornosti za to nosimo tudi sami komunisti.

Stalna naloga članov zveze komunistov je tudi, da kadrujemo in usposablamo člane in nečlane za prevzemanje nalog, ki so potrebne na vseh področjih družbenopolitičnega in samoupravnega sistema. Sedanji sestav članov vseh organiziranosti se bo moral konec tekočega leta kadrovske okrepiti; nekaterim od teh poteče mandatno obdobje, zato je v sedanjih situacijah nemudoma potrebno pristopiti k intenzivnemu evidentiranju in vsebinski pripravi za delo v prihodnje. Organizacije zveze komunistov in sindikata morajo pregledati realizacijo svojih delovnih programov, skratka preveriti morajo vse tisto, za kar smo se na začetku mandata dogovorili.

Letošnje leto je leto priprav predkongresne aktivnosti, zato je nujno potrebno preveriti dosežane uspešnosti, iz te pa izluščiti tisto, kar bo kot vsebinska podlaga nadaljnega delovanja. V razpravah, ki so pred nami in se bodo odvijale v organizaciji zveze komunistov, organizaciji sindikata in drugih organizacijah, je treba na prvem mestu spregovoriti o uspešnosti oziroma neuspešnosti realizacije planov, pri tem pa ne smemo izpustiti naše samoupravne aktivnosti v praksi.

Torej velja pobrskati in pregledati svoje akcijske plane, iz doseženih rezultatov pa pobrati le tisto, kar je pomembnejše. Vsi predsedniki in sekretarji OOOZS in OOOZP morajo priti pred delovne ljudi pripravljeno ter s svojo prisotnostjo prispevati kar največ za aktiviranje vsebinskih razprav. Čas je kratek, zato se takoj lotimo svojega dela!

Ciril Zupančič

Delovne jubileje bo letos praznovalo kar 110 naših delavcev

Na slavnostni seji delavskega sveta delovne organizacije bodo 24. novembra podeljena priznanja in denarne nagrade vsem tistim delavcem, ki bodo z letošnjim letom dopolnili 10, 20 in 30 let delovne dobe v združenem delu.

22. novembra se bomo odločali »ZA« samoprispevek III

(Nadaljevanje s 1. strani)
rano varstvo in zaposlovanje pod posebnimi pogoji. Z izgradnjo prostorov za Varstveno delovni center, ki ga zajema program III samoprispevka, bi omogočili najhujše prizadetim občanom domsko organizirano oskrbo in nadaljnje razvijanje njihovih delovnih sposobnosti.

Na osnovi potreb smo v Ljubljani planirali izgradnjo Centra za rehabilitacijo sluha in govora. Sredstva za izgradnjo potrebnih objektov za izvajanje programa bodo združevala mestne in republiške skupnosti in izobraževalne skupnosti.

Ker je največ otrok, ki koristijo dejavnosti tega Centra prav iz Ljubljane, mora Ljubljana zagotoviti del sredstev za izgradnjo novega objekta in te bi zbrala s programom III. samoprispevka.

Osnovna šola Karel Destovnik — Kajuh — prizidek

To je šola v Štepanjskem naselju, ki je premajhna in 350 otrok mora hoditi v druge ljubljanske šole.

Osnovna šola Jože Moškrič — prizidek

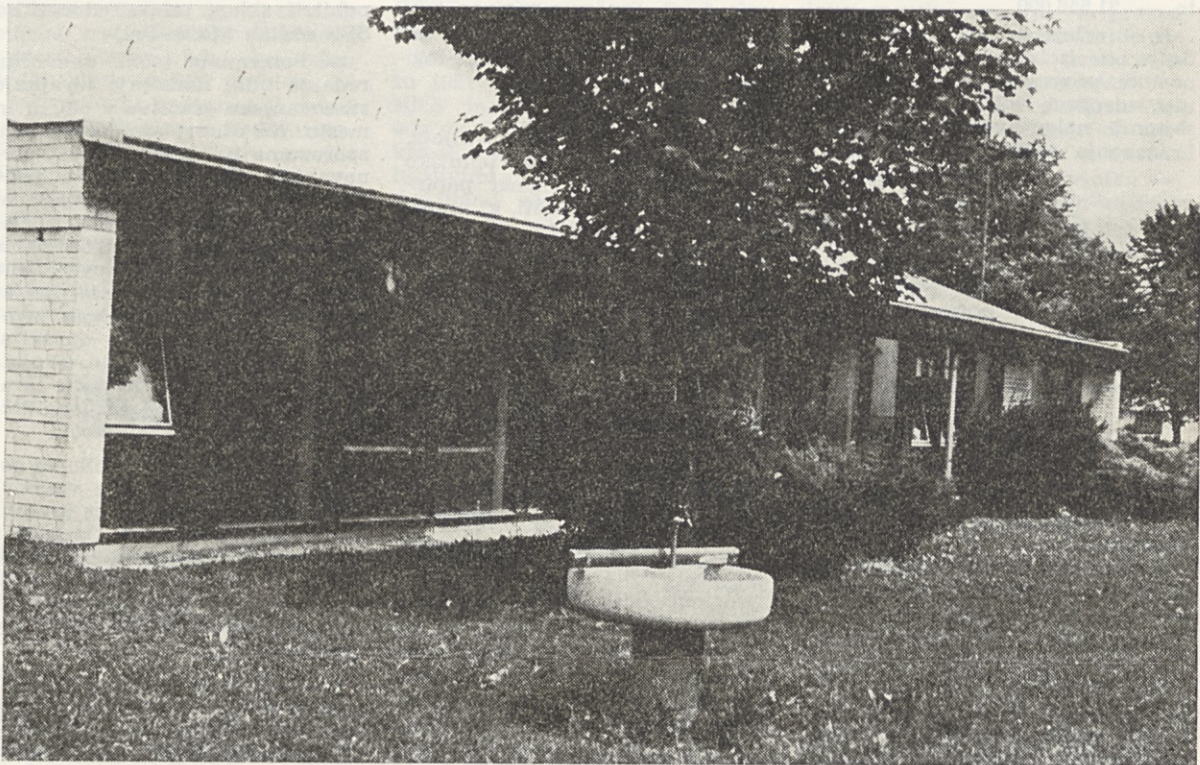
V novih Jaršah so priselitvena gibanja mladih družin močno prisotna in je šola dejavnik, ki povečuje in ustvarja klimo v novo zgrajeni soseski. Zato je nujno, da so zagotovljeni pogoji za izvajanje vsebine zakona o osnovnem šolstvu. Ta šola je v naši občini prva, ki bo imela s prizidkom izpolnjene vse prostorske pogoje za prehod na celodnevno šolo. Pri gradnji prizidka je predvideno

Osnovna šola v KS Vevče-Zg. Kašelj — novogradnja

Takšen je program in takšni so naši načrti, ki jih bomo lahko uresničili le, če bomo 22. novembra glasovali ZA.

Marsikdo se bo vprašal, zakaj bi plačeval samoprispevek, ko pa v njegovem kraju ne bo nič novega zgrajenega. Iz ogromnega spiska želja in potreb je komisija skrbno izbrala tisto, kar je najnujnejše in kar bomo lahko z zbranim denarjem zmogli zgraditi. Vsakdo izmed nas pa mora seveda razumeti potrebe drugega in nas vseh skupaj, saj so tudi drugi razumeli naše potrebe v I. in II. samoprispevku.

Z uvedbo III. samoprispevka se delovni ljudje in občani ponovno odločamo za nove, prepotrebne

Vrtec Molnik v Zadvoru je bil zgrajen iz sredstev I. samoprispevka

In kaj bomo s pomočjo sredstev III. SAMOPRISPEVKA gradili v letih 1982—1987 v občini Moste-Polje?

Zdravstveni dom Fužine — novogradnja

S tem bo razbremenjen obstoječi zdravstveni dom v enotah Vevče in Nove Jarše, kjer posamezne službe delajo v nemogočih razmerah. V prihodnje bo 10 krajevnih skupnosti nove soseske Fužine štel skupaj okoli 39.000 prebivalcev. Zato je za potrebe osnovnega zdravstvenega varstva prebivalcev v tem vzhodnem predelu naše občine nov zdravstveni dom še kako potreben.

Vrtec KS Štepanja vas — novogradnja

Obstoječe kapacitete dveh vrtcev v Štepanjskem naselju ne zadostajo za pokritje potreb na tem področju. S pridobitvijo novega vrtca bi dosegli 52% zajetje otrok v VVZ, omogočili vsem predšolskim otrokom družbeno vzgojo in organizirano vzgojno-izobraževalno dejavnost eno leto pred vstopom v šolo.

Vrtec Nove Jarše — prizidek

Zaradi premajhnih kapacitet so tudi tu otroci odklonjeni v VVZ ali pa so vključeni v vrtce po drugih KS.

Vrtec Kodeljevo — prizidek

Sedanja enota, ki je v stari zgradbi ob Ljubljani, je v neprimernih prostorih in brez igrišča. Z dograditvijo prizidka k vrtcu Na peči bi bila opuščena, urejeni pa bi bili tudi prepotrebni jaslični oddelki.

tudi zaklonišče ter ureditev zobne ambulante v že obstoječih prostorih.

Osnovna šola Kette Murn — prizidek

V KS Kodeljevo nameravajo zgraditi prizidek telovadnice k osnovni šoli. S prizidkom telovadnice bi lahko tudi ta šola v naši občini — kot druga — uvedla celodnevno šolo.

Osnovna šola Adolf Jakhel — prizidek

To je zaloška osnovna šola, ki bi s prizidkom pridobila 6 učilnic za 192 učencev. V starem posloju bi potem bilo lahko organizirano podaljšano bivanje učencev. Potrebno bo tudi urediti novo igrišče za celotno šolo.

pridobitve na področju družbenega standarda.

Ko je operativni štab za pravo referendum za III. SAMOPRISPEVEK na osnovi predhodnih razprav sprejel nekaj sprememb in se v programu že upoštevalo dodatni predlogi, od tega v KS VEVČE-ZG. KAŠELJ GRADNJA ŠOLE S 7 UČILNICAMI, nam seveda odločitev za samoprispevek ne bo težka. Omeniti je potrebno še to, da se zviša tudi cenaz za plačevanje prispevka od predlaganih 7000 din na 8000 din mesečnega osebnega dohodka oz. 3500 din an 4000 din prejemkov na družinskega člana. Vsekakor je ta predlog še dokaz več, da se je ob pripravah za naš skupni družbeni standard upošteval tudi socialni moment družin z nizkimi osebnimi dohodki.

Priti na volišče je naša dolžnost — glasovati po lastni presoji je naša pravica!

Nekaj »spominkov« je še ostalo na janeziški stroji, pa še ti počasi izginjajo

Problematika, ki je vedno prisotna

Reševanju stanovanjskih potreb delavcev v Papirnici Vevče kot enemu osrednjih vprašanj socialne varnosti posvečamo veliko pozornosti. O stanovanjski problematiki smo že podrobneje spregovorili na seji komisije za življenjske in delovne razmere, ki je bila v sklopu priprav na III. konferenco ZSS, ko smo obravnavali naloge sindikatov v socialni politiki in zagotavljali socialne varnosti delavcev.

Podatki o še nerešenih stanovanjskih problemih zaposlenih delavcev pa nam jasno kažejo, da kljub uspešnemu reševanju stanovanjskih problemov z dodelitvijo stanovanjske pravice za družbena stanovanja le-teh še ne bomo rešili. Prav zato menimo, da je prav, da so prosilci stanovanj še posebej seznanjeni z možnimi načini reševanja stanovanjskih problemov. Načelo, da naj bi vsak delavec ob sklenitvi delovnega razmerja vedel, kdaj bo rešen njegov stanovanjski problem, je v naši delovni organizaciji dokaj jasno. Sredstva za izgradnjo stanovanj in dodeljevanje posojil združujejo na ravni delovne organizacije; dodeljevanje stanovanjske pravice pa poteka v skladu s sprejetimi SS o stanovanjskih razmerjih. Osnove in merila za dodeljevanje stanovanjske pravice so poznana vsem prosilcem,

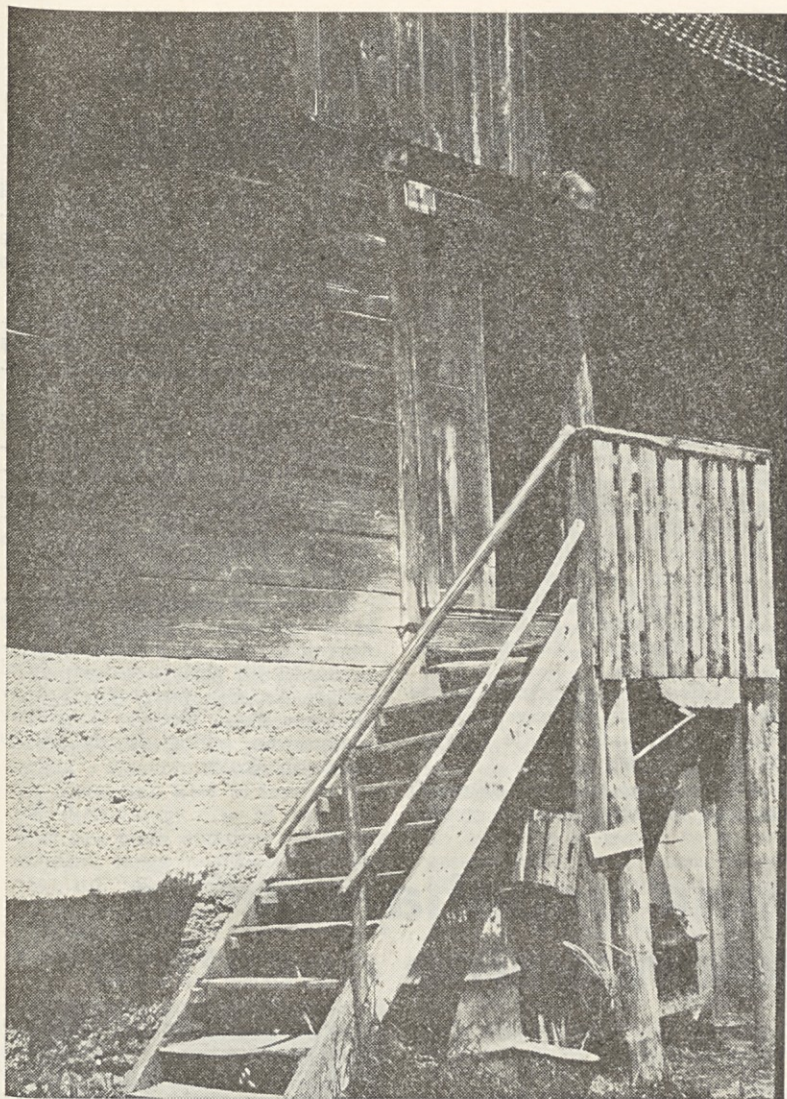
sicer pa se o pravilnosti točkovanja prepričajo delavci sami. Elemente točkovanja sestavljajo: stanovanjske in zdravstvene razmere, delovna doba v in izven delovne organizacije, nočno delo, strokovnost in drugo. Z dosledno izpeljavo načela o lastni udeležbi pričakovalcev stanovanj pa so naši delavci že dobro seznanjeni. Sicer pa se izvajanje stanovanjske politike navezuje na javnost dela ter na tesno sodelovanje IO OOZS posameznih TOZD in DSSS. Kljub izrednim rezultatom v letu 1981, ko je Papirnica Vevče kupila kar 17 družbenih stanovanj različnih velikosti in je bilo s tem rešeno 22 stanovanjskih primerov, med njimi tudi 3 socialni problemi, z uspehi ne moremo biti zadovoljni. Tako nam je nekaj perečih stanovanjskih problemov kljub prizadevanju IO OOZS ostalo nerešenih še do danes.

Morda še podatek, da smo v letu 1981 tekoče reševali vse prosilce individualnih gradenj in adaptacij. Tako je bilo dosedaj, kar je v skladu s planom in razpoložljivimi finančnimi zmoglostmi dodeljeno več kot 40 delavcem posojilo za gradnjo, adaptacijo ali nakup etažne lastnine. Kolikor se prosilci stanovanj odločajo za nakup etažne lastnine, pa so seveda možnosti za čim hitrejšo re-

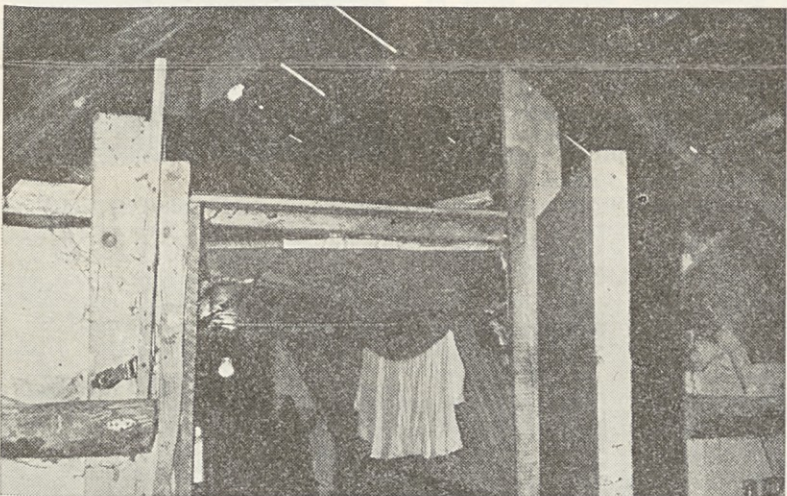
šitev stanovanjskega problema veliko večje, na kar želimo še posebej opozoriti vse zainteresirane prosilce stanovanj. Glede na to, da so nakupi etažne lastnine možni v neposredni bližini delovne organizacije, na Fužinah, je vsakakor enkratna priložnost, ki je ne kaže zamuditi. Res, da je potrebno prispevati za nakup finančna sredstva, ki so pridobljena s posojili v delovnih organizacijah, namenskim varčevanjem v LB-Stanovanjsko komunalni banki, sredstva iz natečaja SSS in druga lastna privarčevana sredstva. Zato v naši delovni organizaciji še posebej podpiramo nakup etažne lastnine in seveda v skladu s plani dajemo prosilcem tudi posojila.

Morda bi veljalo spregovoriti še o občasni nepotrebnosti pojavih nasilnih vselitev, ko se naši delavci nasilno vselijo v prazno oz. celo vseljeno stanovanje (posamezniki se odločijo, da »prodajo« svoje staro pohištvo mlajšemu delovnemu tovarišu). Nasilna vselitev je kaznivo dejanje. V primerih nasilnih vselitev primerno ukrepamo. Vprašamo pa se, zakaj nasilne vselitve? Ali na škodo tistih, ki potrpežljivo čakajo na dodelitev stanovanjske pravice? Jasno je le eno, da vsega tega ne bi bilo treba, če bi imeli dovolj stanovanj.

R. J.

Vsak dan porabi za pot v službo naš delavec, tov. Vodnik, kar dve uri, če je vreme slabo, pa seveda še več. Z družino živi v lesenjači, ki že dolgo kliče po celoviti prenovi. Krajanj kraja, v katerem biva tov. Vodnik, so pripravljene pomagati z lesom, delom, potrebna pa je še pomoč s strani DO Papirnice Vevče, kajti tov. Vodnik je edini hraničar, družina pa je 4-članska. Morda se ob tem zastavlja vprašanje, zakaj se v toliko letih tov. Vodnik ni enkrat ni oglasil in prosil za popravilo tako dotrajane »hišice«

Takole izgleda bivališče našega delavca, kjer je prostora komaj za najnujnejše, pa vendar živi v tem prostoru 4-članska družina. Da »prilezeš« v takšno »stanovanje«, je potrebno kar dovolj spretnosti. Ob našem obisku je najmlajši član družine pridno spal; deklica, stara nekaj mesecev, še ne ve, kako si očka in mamica želita čisto majhno stanovanje, v katerega bi vsaj občasno posijalo sonce. Sedaj pokuka sonce le skozi špranje na strehi, a kaj, ko skozi te curlja tudi dež in veter najde tudi najmanjše Seveda upamo, da bomo ob pomoči DO, kjer je zaposlena žena, rešili stanovanjski problem te mlade družine

V »papirnati« baraki pod kašeljškimi hribi živi 4-članska družina. Oba starša sta zaposlena v Papirnici Vevče že dve leti. Na pobudo izvršnega sveta občine Moste-Polje smo dolžni rešiti stanovanjski problem omenjene družine. Upajmo, da se bo tudi za ta problem naša vsaj garsonjera

Še vedno je stanovanje pereč problem

Komisija za življenjske in delovne razmere delavcev v naši delovni organizaciji je za delavce iz drugih republik in avtonomnih pokrajin izvedla anketo z namenom, da bi ugotovili, kako živijo in se vključujejo med nas ti delavci.

V naši DO je zaposlenih okoli 300 delavcev iz drugih republik in pokrajin; od tega jih približno 10% stanuje v našem samskem domu. Približno 30% je delavcev, ki so si že uredili svoje življenjske in socialne razmere s tem, da so od delovne organizacije dobili družbeno stanovanje, kupili stanovanje v etažni lastnini ali zgradili hišo.

V anketo, ki je imela namen ugotoviti v kakšnih življenjskih in delovnih razmerah živijo delavci iz drugih republik, je bilo zajeto 26 delavcev — približno 30 odstotkov takih, ki še nimajo urejenih vseh življenjskih razmer.

Največ anketiranih je iz SR BiH, sledijo SAP Kosovo, SR Srbija in SR Hrvatska. Poprečna starost anketiranih je 27 let. V naši DO so zaposleni od 3 do 5 let. Največ anketiranih ima dokončano osnovno šolo, potem jih je nekaj z nedokončano osnovno šolo, nekaj pa je takih, ki so si že pridobili naziv papirničarja v poklicni papirniški šoli. Večina anketiranih je že poročenih; imajo enega ali dva otroka. Po izjavah zaslužijo v povprečju 11.000 dinarjev, za življenjske stroške pa porabijo približno 70% sredstev. Vsi anketirani so komunikativni in se dobro znajdejo ter jim slovenski jezik ne dela težav. Na delovnem mestu se dobro počutijo, razen nekaterih izjem, ki želijo napredovati na boljša dela.

Najvažnejše v življenju je, da najdemo človeka, ki ga ljubimo. Drugo, da imamo človeka, ki ga ljubimo in tretje, da je to ena in ista oseba.

M. S.

Ne teče reka, temveč voda. Ne minevajo leta, temveč mi.

Hervé Bazin

kar je povsem razumljivo. Večina anketiranih stanuje v samskem domu, nekaj jih stanuje privatno. Na vprašanje, kako bodo rešili svoj stanovanjski problem, so odgovorili, da pričakujejo družbeno stanovanje, nekaj pa bi jih želelo graditi v organizirani zadružni gradnji.

Najbolj zaskrbljujoče je dejstvo, da več kot 90% anketiranih ne sodeluje v nobenem samoupravnem organu ali v DPO. Tu bi moral sindikat več sodelovati s temi delavci in jih počasi vključevati v razne samoupravne organe in v DPO. Res pa je, da ti delavci nimajo interesa, da bi se vključili kot delegati naših samoupravnih organov in DPO.

Prosti čas preživljajo z družino ali s prijatelji. Večina se ukvarja s športom in z branjem raznih časopisov. Z informiranjem v naši DO so zadovoljni.

Približno polovica anketiranih je s toplim obrokom med delom zadovoljna. Tisti, ki niso zadovoljni, niso konkretno navedli, zakaj ne, vendar so odgovorili na splošno, da hrana ni dobra. Polovica si pripravljala kosilo in večerjo sama, polovica pa se hrani v naši restavraciji. Pritožujejo se nad ceno hrane, kar pa je tudi razumljivo.

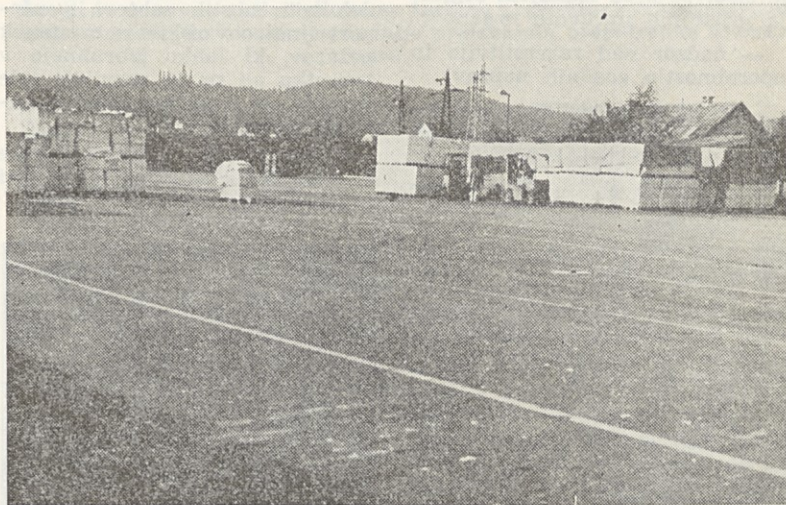
Letni dopust preživlja večina v svojem rojstnem kraju, za kar porabijo tudi regres za letni dopust.

Glede varstva pri delu so anketiranci zadovoljni, razen nekaterih manjših pripomb.

Iz ankete je razvidno, da se naši delavci iz drugih republik in pokrajin v glavnem dobro počutijo v sredini, kjer živijo in delajo, osrednji problem pa je še vedno reševanje stanovanjskih razmer.

M. Ostojca

Surovine, surovine

Komisija pri SISEOT, ki se večkrat mesečno sestaja, nam v okviru SOZD Slovenja papir kratkoročno odobrava potrebne zahtevane količine uvoza surovin. Te nam potem zadostujejo za nekajdnevno obratovanje oz. za nekajdnevni normalen program. Seveda gre celuloza »še vroča« k papirnim strojem; tako je pogled na skladiščno ploščad zadnje čase izredno »prazen«.

V. B.

Požarno-preventivna zaščita na delovnih mestih in v delovnem okolju

Različni tehnološki procesi zahtevajo ustrezne požarnovarnostne ukrepe. Vendar imajo vsi požarnovarnostni ukrepi ne glede na raznovrstnost tehnologije in na stopnjo požarnih nevarnosti skupen cilj v tem, da bi kar najbolj zaščitili življenja delavcev na delovnih mestih in premoženje, s katerim upravljajo.

Organizacije združenega dela in druge organizacije ter državni organi urejajo požarno varstvo s pravilnikom o varstvu pred požarom, ki določa organizacijo varstva pred požarom, ukrepe, ki jih zahtevajo pogoji dela v organizaciji in način poučevanja delavcev.

1. Z organizacijskimi ukrepi določajo:

— pristojnosti samoupravnih in drugih organov ter strokovnih služb organizacije ZD in dolžnosti teh organov za izvajanje požarno-preventivnih ukrepov;

— dolžnosti in odgovornosti vodilnih in drugih delavcev za izvajanje požarno-preventivnih ukrepov v tehnološkem procesu dela in na delovnih mestih.

— S požarno-preventivnimi ukrepi določajo:

— oceno požarne ogroženosti na podlagi izračuna požarne obremenitve, ki jo predstavljajo posamezni objekti v tehnološkem procesu dela;

— prisotne ter vzdrževanje gasilske in osebne zaščitne opreme;

— strokovno izobraževanje članov te enote;

— ukrepe v slučaju požara, ki morajo zagotoviti način alarmiranja požara (notranji in zunanji alarm);

— dolžnosti delavcev ob nastanku požara glede na zaustavitve proizvodnje in začetek gašenja;

— aktiviranje gasilske enote in drugih oziroma zunanjih gasilskih enot, ki so v načrtu oziroma po dogovoru določene za intervencijo;

— vodstvo gašenja ob sodelovanju strokovnih delavcev OZD;

— ukrepi za reševanje ljudi in evakuacijo premočnin;

— ukrepi za odstranitev nevarnosti, ki so prisotne (odstranitev posod z vnetljivimi tekočinami, plini in agresivnimi snovmi ter zaščita sosednjih objektov glede na nevarnost izžarevajoče vročine);

— naloge varnostne službe v slučaju požara;

— obveščanje vodilnih delavcev in pristojnih upravnih organov v slučaju požara;

— naloge gasilske straže med gašenjem in po gašenju;

— Vnetljive tekočine, gorljivi laki, topila in razredčila so zelo gorljivi in eksplozivni. Zato morajo biti spravljani tako za dnevno uporabo kot v skladiščih v pred ognjem varnih posodah in v pred ognjem varnih prostorih tako, kot je to urejeno s posebnimi predpisi.

— Delovne stroje je treba redno čistiti, mazati in pregledovati, da pravočasno preprečimo morebitni vžig.

— Električne naprave in svetila morajo biti v prostorih, kjer je prisotnost hlapov vnetljivih tekočin, plinov in gorljivega prahu, varni pred eksplozijo in v skladu z elektrotehničnimi predpisi. Po končanem delu je treba vedno izklopiti tok.

— Red in čistoča sta pogoj za preprečevanje požarov. Zato morajo biti postavljene na ustreznih mestih negorljive posode, kamor spravljamo odpadke, stroji in pro-

stori morajo biti po končanem delu očiščeni, prehodi med stroji, redni in zasilni izhodi na hodnikih pa prosti, da bi bila v primeru požara mogoča hitra intervencija gašenja in omogočen hiter izhod zaradi požara ogroženih ljudi.

— Variti smemo le na mestih, ki so popolnoma očiščena gorljivih odpadkov in ne v bližini skladov gorljivega materiala ali drugih gorljivih snovi. Na mestih, kjer varimo, mora biti poskrbljeno za ustrezne gasilne naprave in gasilna sredstva. Če eden navedenih pogojev ni izpolnjen, varjenje ni dovoljeno. Varilec mora znati gasiti, če pride do vžiga.

— Kurilne naprave je treba večkrat pregledovati, da ne bi povzročile požara.

— Kajenje vedno prinaša skrite nevarnosti. Zato je treba poostri režim kajenja, tj. kje je kajenje dovoljeno in kje ni.

— Vsi zaposleni na delovnih mestih morajo poznati zvočni

znak, ki naznanja požar, znati morajo gasiti s priročnimi sredstvi, ki so pripravljena za gašenje in začetni z gašenjem takoj, ko so opazili požar.

— Gasilne naprave in drugi gasilni pripomočki morajo biti na vidnih mestih in dostopni ob vsakem času.

— Občasen požarnovarnostni pregled strojev in delovnih prostorov je nujen zato, da bi pravočasno odpravili vse tiste nepravilnosti, ki so lahko vzrok za nastanek požara. Tak pregled pa lahko napravi le strokovna oseba.

Le z osveščanjem in z večjo požarnovarnostno kulturo delavcev ter občanov bomo prihranili milijarde, ki jih gojtajo katastrofalni požari, katerih povzročitelj je v zadnjem času človek in njegov malomaren odnos do delovnega mesta in okolja.

J. V.

Dva izjemna uspeha vevške gasilske tekmovalne desetine

zato nam tudi strokovnjaki za take uspehe dajejo izjemna priznanja.

Desetina je zelo kompaktna, odlično izvežbana ter homogena, kar vse daje pečat tem uspehom.

Desetino so zastopali naslednji tekmovalci:

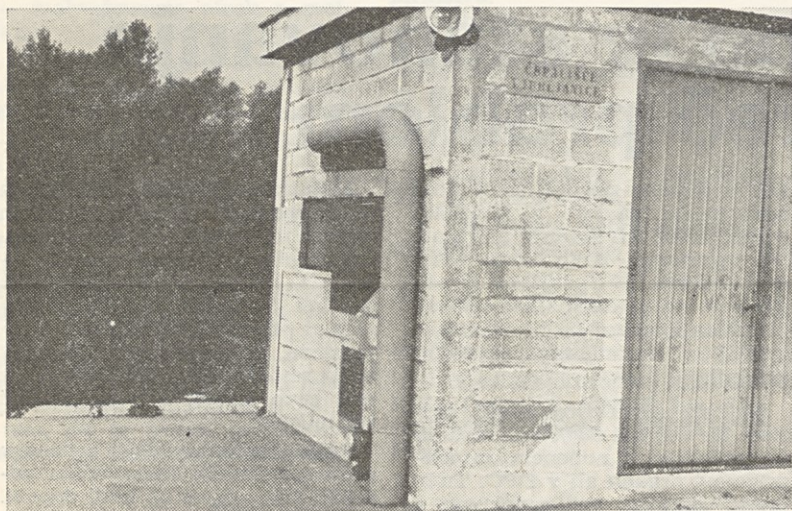
Hribar Slavko
Močnik Stane
Pavlič Anton
Škrubelj Franc
Štamcar Viktor
Lorbek Bojan
Anželj Martin

temveč popravili tudi starostno strukturo celotnega gasilskega kadra. Nekoliko mlajši so le v poprečju poklicni gasilci, ki pa ne kažejo zanimanja za vstop v tekmovalno desetino.

Samoupravni organi DO so z delom vevških gasilcev, predvsem tekmovalcev, zadovoljni, saj so lahko za zgled tudi drugim organizacijam in športnikom, ki pogostokrat ne dajejo tistih rezultatov, kot jih od njih pričakujemo.

Za nagrado in dosežene uspehe v letošnjem letu bo tekmovalna desina odšla na dvodnevno strokovno ekskurzijo v reško tovarno papirja.

J. V.

Črpaljšče Ljubljance

— splošne požarno-preventivne ukrepe, ki se nanašajo na red in varnost pred požarom;

— ukrepe za zaščito tehnološkega procesa dela, ki je nevaren zaradi prisotnosti lahko vnetljivih eksplozivnih in agresivnih snovi;

— obveznost strokovne službe, da obravnava načrte za novogradnje in adaptacije ter za postrojenja, če so le-ta usklajena z veljavnimi tehničnimi predpisi, in sicer še pred izdajanjem soglasja pristojnih upravnih organov;

— nadzor nad razvrstitvijo in uporabnostjo gasilnih naprav;

— oskrbo z gasilno vodo ter ustreznimi kemičnimi gasilnimi sredstvi ter vzdrževanje hidrantnega omrežja in odvzemališč vode, ki pride v poštev za gašenje.

2. Z vzgojno-izobraževalnimi ukrepi določajo:

— način sistematične vzgoje vseh delavcev ter seznanjanje s požarno-preventivnimi in represivnimi ukrepi;

— dolžnosti vodij delovnega procesa pri pouku delavca, kadar ta nastopi delo ali kadar je premeščen na drugo delovno mesto.

3. Z gasilsko operativnimi ukrepi določajo:

— organizacijsko obliko gasilske enote in naloge te enote;

— tehnično opremljenost gasilske enote, ki mora biti usklajena s potrebami gašenja vseh vrst snovi, ki so v delovnem procesu

— operativno-taktični načrt gašenja posameznih objektov (kot priloga k požarnemu redu).

Zato naj veljajo tale opozorila:

1. Dobro urejena organizacija požarnovarnostne službe je porok za varnost življenja delavcev na delovnih mestih in za premoženje, izpolnjevanje požarnovarnostnih ukrepov pa je dolžnost samoupravnih organov in slehernega zaposlenega delavca.

2. Izpolnjevanje požarnovarnostnih ukrepov na posameznih delovnih mestih zahteva poučenost ljudi o vzrokih za nastanek požarov, ki lahko izbruhnejo v trenutku ali pa se razvijejo šele pozneje, in o načinu gašenja začetnih požarov.

3. Na nekatere pogoste vzroke za nastanek požarov moramo biti posebno pozorni.

Gasilni aparati opremljeni z navodilom za ravnanje

Člani našega Industrijskega gasilskega društva so se v letošnjem letu udeležili treh večjih, skoraj obveznih tekmovalnih, in kljub nadpovprečni starostni strukturi tekmovalcev dosegli najvidnejše rezultate, odkar tekmujejo za podobne ocene in naslove.

27. septembra 1981 so gasilci tekmovali z industrijskimi gasilskimi društvi Občinske gasilske zveze Ljubljana Moste-Polje. Med sedmimi ekipami so z veliko prednostjo premagali vse druge nastopajoče ekipe, kar jim ni uspelo že nekaj let. Premagali so vse tri izredno močne ekipe iz Saturnusa, Kolinske tovarne, Teola in Izolirke. Dosegli so 852,1 točke in bili z najboljšim časom prvi, pri vaji z motorno brizgalno s 70,9 negativne točke, prav tako tudi prvi v štafetnem teku z ovirami s 77 negativnimi točkami. Vse druge tekmovalne ekipe so dosegle mnogo slabše čase, kar predstavlja tudi mnogo več negativnih točk, zato je uspeh tem pomembnejši. Le gasilci iz Sostra so bili za tri točke boljše od naših, vendar je ta ekipa tekmovala med prostovoljnimi in ne med industrijskimi gasilskimi društvi. Sostro je znano ne samo v naši občini, temveč tudi v SR Sloveniji kot ena najboljših tekmovalnih enot.

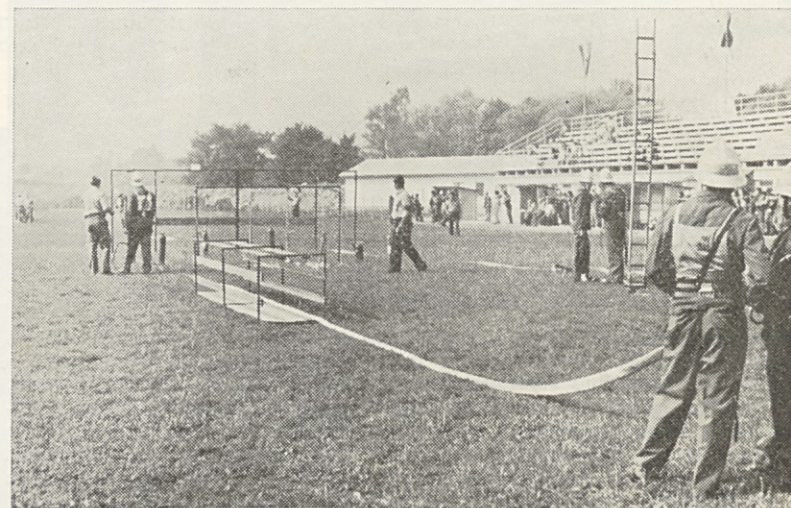
4. oktobra 1981 pa se je naša gasilska desetina udeležila podobnega tekmovalnega pokala mesta Ljubljane in ponovno osvojila I. mesto med industrijskimi gasilskimi društvi vseh petih ljubljanskih občin. Pravico sodelovanja na tem tekmovalnem so imela samo prva moštva posameznih OBGZ, zato so v finalu tekmovalne tri ekipe, in sicer: PIVOVARNA UNION, tovarna DEKORATIVNIH TKANIN in PAPIRNICA VEVČE.

Tudi na tem tekmovalnem smo pri vaji z motorno brizgalno dosegli najmanj negativnih točk — skupaj 82, v štafetnem teku pa 91 točk in bili na koncu z 826,9 točk prvak tega tekmovalnega pred tovarno Dekorativnih tkanin — 819,5 točke ter Pivovarno Union — 784,5 točke.

Tekmovalje se je odvijalo na izredno mokrem ter blatnem tekmovališču v Ljubljani, zato ima uspeh še večji poudarek.

V dveh tednih smo torej osvojili dva pokala za I. mesto, meseca junija pa smo z nekoliko slabšimi pripravami na tekmovalnem industrijskih gasilskih društev slovenskih papirnic osvojili tretje mesto, kar je prav tako dober uspeh.

Poudariti moramo, da so tekmovalci naše tekmovalne desetine v poprečju stari več kot 40 let,

Del tekmovalne vaje

Podgorelec Mirko
Rupnik Jure
Kurent Leon

Vest iz Velaninih tedenskih novic

V sredo, 7. oktobra, bilo je okoli devete ure, jo je na službeno pot v Svilanit Kamnik mahnit tehnični desinater Marko Hribar.

Obnašal se je skoraj stabilizacijsko. Resda bi lahko odšel peš, toda Mare ne bi bil Mare, pa je zajahal poni kolo in odkolovratil v Kamnik. Nazaj je bil kmalu po poldnevu, menda zato, ker cesta visi proti Ljubljani. Nalogo je uspešno opravil.

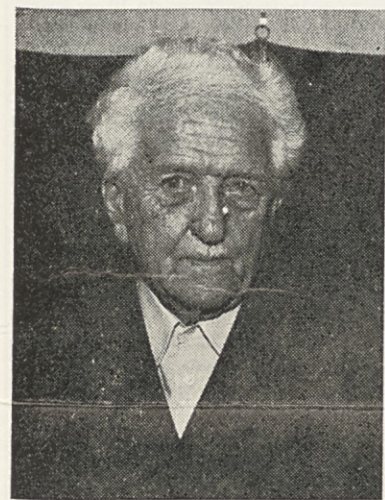
Nič dnevnic, nič kilometrince. Je to sploh kakšna službena pot?

Julij Mayer — devetdesetletnik

Le kdo na Vevčah ga ne bi poznal?

Ne tako dolgo tega je še vzravnano in ponosno hodil okrog. Zadnji dve leti mu bolezen ni več dovoljevala kakih naporov, zato smo ga tudi videvali poredkeje.

Julij Mayer se je rodil v Ajdovščini. Življenje ga je krepko kalilo in prekalilo. Šel je skozi boj za narodne pravice Slovencev; iz gimnazije se je moral preusmeriti na učiteljske v Kopru in v Gorici. Prvo svetovno vojno je preživel, a komajda, kot vojak; bil je ranjen v Galiciji. Le redkokdo je preživel 6. in 9. ofenzivo na Krasu; tovariš Mayer jo je. Bil je tudi Maistrov borec na Koroskem. Tam, v Sentjanžu v Rožu, je bil do plebiscita upravitelj šole in tudi življenjsko družico si je našel tam. Iz zasedenega Koroskega ozemlja sta potem skupaj prišla v Zgornjo Tuhijsko dolino pri Kamniku, kjer je tovariš Mayer učiteljeval. To je bil kraj, štiri ure hoda oddaljen od, lahko bi rekli, vsega — zdravnika, trgovine itd. In v tistih časih prevozna ni bilo. Imel pa je to zadovoljstvo, da so ga okoliški ljudje imeli nadvse radi.

Tudi v Dobu, kjer je potem pred vojno 17 let učiteljeval, so ga vsi vzljubili in nikakor se niso mogli sprijazniti z njegovim odhodom leta 1946 na Vevče. Kot učitelj, kot je sam dejal, o papirju ni imel pojma. To znanje si je pridobil šele z dodatnim izobraževanjem. Tovariš Mayer je bil ustanovitelj papirniške šole na Vevčah. Tako je tudi postal prvi vodja te naše šole. Leta 1954 se je upokojil, a je vse do 1962. leta še honorarno delal na šoli kot prosvetni svetovalec. Tedaj je bil na šoli tudi enoletni oddelek, kjer so se za poklic papirničarja izobraževali odrasli iz cele Jugoslavije. Veliko različnih mnenj in karakterjev je tov. Mayer uspel uglasti v isto melodijo. Seveda pa so mu bili vedno najbolj pri srcu mladi ljudje, ki so bili njegov pogled v prihodnost.

Omembe vreden je tudi velik delež Julija Mayerja v razvoju čebelarstva tako na Slovenskem kot v širši družbi, za kar je prejel odličje Antona Janše I. stop-

nje. S čebelarjenjem se je začel ukvarjati že kot šestnajstleten fantič, torej leta 1907. Leta 1922 je pričel objavljati svoje poučne in vzgojne članke v Slovenskem čebelarju, v katerem je leta 1929 objavil članek ČEBELE IN CVET, s katerim je prvič predstavil svojo ugotovitev: sestava cveta.

Človek skoraj ne more verjeti svojim očem, ko lista njegove skrbno zbrane zapise, iz katerih je razvidno, da je bil viden strokoven pisec in predavatelj naprednih čebelarjev. Njegovo pionirsko delo je bilo tudi zreja in odbira matice, ki je šlo celo preko naših meja. Leta 1934 je Julij opravil izpit čebelarskega mojstra in izvedenca za čebelje bolezni. Njegova dognanja so sad resnično ostrega opazovanja narave in življenja čebel samih. Tudi sam jih je vedno gojil, saj je imel na primer v Dolu kar tri čebelnjake. Med je bil in je še vedno dnevno na njegovem jedilniku. In upala bi si trditi, da je prav gotovo tudi zaradi medu tovariš Mayer kljub devetdesetim letom še vedno mladosten. Njegov nasmej je mladeniški, oči se nam nagajivo smejejo, je izredno prijeten sogovornik z neverjetnim spominom, ki ni niti malo zamegljen, ampak kristalno bister, le sluh mu je zadnja leta oslabil in srce je malo opešalo.

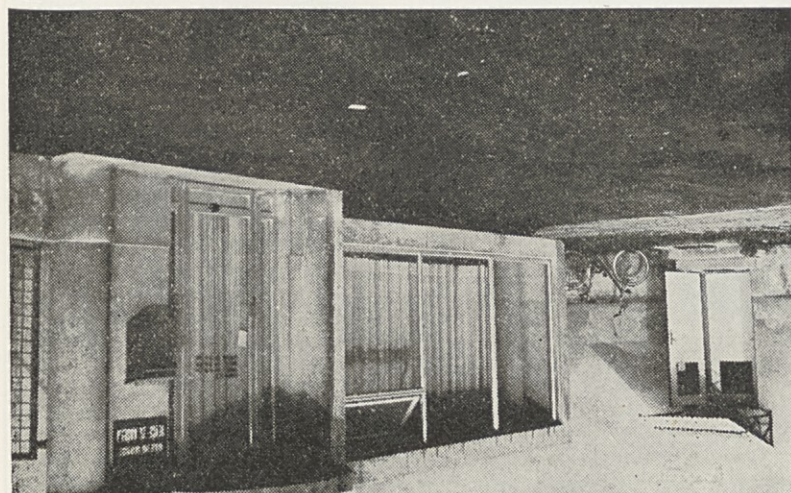
Pa tudi sicer je bil Julij Mayer izredno ustvarjalen v vseh svojih hobijih. Njegovo stanovanje krasijo umetno izrezljani predmeti, ki so plod nič kolikih ur izredne natančnosti in potrpežljivosti. Je tudi navdušen filatelista z albumi redkih svetovnih zbirk. Štiriinšestdeset priznanj je prejel za svoja dela tovariš Mayer; zadnje je bila zlata plaketa letos junija iz Tržiča, kjer je razstavljal zbirko znamenit mineralov in fosilov. Ob osemdesetletnici Slovenskega čebelarja pa je dobil visoko čebelarsko priznanje — ZLATO PLAKETO — za ustvarjalnost na tem področju.

In ne nazadnje, Julij Mayer je celih 26 let vodil našo sindikalno knjižnico. To delo je opravljal z velikim veseljem in ljubeznijo, kot vse, česar se je pač lotil.

Še marsikaj bi lahko napisala o njegovem izredno plodnem, polno izpopolnjenem življenju. Ob tem vsem pa je ta veliki mož ostal skromen, dober in pošten. Svojo bogato jesen življenja preživlja na Vevčah s svojo ženo, ki mu je že 62 let življenjska družica, za popestritev pa poskrbijo sin, dve vnukinji in trije pravnuki. Kljub skromnosti je v njunem stanovanjem tolikšno, neprecenljivo bogastvo in obdaja ju toliko človeške sreče, da bi jima jo marsikdo kar zavidal.

Juliju Mayerju čestitamo za visok življenjski jubilej vsi vevški papirničarji z željo, da bi v zdravju in zadovoljstvu preživel še veliko let in bil tako srečen tudi v svoji poslednji jeseni. Za njegovo neizmerno bogato minulo delo smo mu iskreno, iz srca hvaležni.

Vida B.

Končno je dvorišče pred vhodom v pisarno krajevne skupnosti Vevč-Zg. Kašelj tudi dobilo novo oblogo — asfaltno

Kako dolgo bodo tovarniški zunanji prostori in naselje Vevč še v temi

Že nekaj let opozarjamo, da so tovarniška dvorišča, transportne poti ter prehodi v nočnem času izredno slabo osvetljeni. Posledice take razsvetljave so tudi vzrok za nesreče pri delu, oviran je transportni promet, kvaliteta dela je slabša in pojavljajo se tudi druge težave, ki posegajo v druž-

beno samozaščito.

Radi bi vas seznanili z meritvami, ki so bile izvedene 16. 9. 1981 v nočnem času.

Izmerjena so bila vsa zunanja mesta tako v sami tovarni, kakor tudi v bližini tovarne v samem naselju Vevče.

Razsvetljava bi v večini primerov morala biti v mejah standardov, kar velja predvsem za površine, kot so območje dvigal, nakladalne in razkladalne rampe, vhodi v zgradbe, transportne poti, kjer se odvija transport, skladišča, prehodi preko mostov, stopnišča in prehodi preko javnih poti.

Na teh površinah bi morala biti zagotovljena stalna razsvetljava, kar zakon o varstvu tudi predpisuje za varno gibanje oseb na delu.

Da bi se zagotovili normalni pogoji, bo nujno potrebno izdelati sanacijski program, ki bo zajel kompleksno področje in na strokoven način rešil problem zunanje razsvetljave.

JUS standardi predpisujejo za tovrstna področja, kjer je bila razsvetljava izmerjena, od 30 do 50 Lx osvetlitve. V ilustracijo naj povemo, da so npr. ameriške norme za taka področja 100—200 Lx. Podobne vrednosti za razsvetljavo imajo tudi švicarske in nemške norme, ki natančno opisujejo, koliko svetlobe je potrebno, kakšna naj bo ta svetloba, katera svetloba najbolj odgovarja in je obenem tudi najbolj ekonomična.

Naša DO je prav gotovo tipična DO, kjer so zahteve po strokovno izvedeni razsvetljavi velike, to je z vrsto fizioloških obremenitev. Strokovno bo zato potrebno rešiti problem razsvetljave v okviru celotnih potreb DO in njene okolice.

Če izhajamo iz rezultatov, dobljenih pri meritvah, ter iz ocene stanja, lahko zaključimo, da se bo v zimskem in megletem obdobju povečal padec proizvodnje, povečala fiziološka obremenitev delavcev, posledice so lahko tudi nesreče pri delu in to vse zato, ker niso zagotovljene varne delovne razmere, ki jih predpisujejo zakon o varstvu pri delu, pravilniki in standardi.

V. J.

Rezultati meritvev:

	Izmerjeno v Lx	Norma v Lx
1. Železniška proga vzdolž skladišča kaolina	1	30
2. Območje dvigal v prostoru za razkladanje	3	50
3. Vratarnica poleg sam. domov	0	30
4. Nakladalna rampa pri V. PS	2	50
5. Zunanji prostor za celulozo nasproti V. PS	0	30
6. Dvorišče pred kovinsko delavnico	5	30
7. Zgornji in spodnji vhod v oddelek za premaz	0	50
8. Zgradba IV. PS ob Ljubljani	2	30
9. Transportna pot med strojno dodelavo in zgradbo II. in III. PS	30	50
10. Transportna pot pri OA	2	50
11. Dvorišče voznega parka	3	30
12. Vogal stavbe pri VETI	8	30
13. Transportni prostor pri skladiščenju tapet	6	50
14. Transportna pot med V. PS in premaznim oddelkom	5	50
Zunaj tovarne		
1. Sredina ceste pod gostilno Gašperlin	2	30
2. Železniški most — sredina	7	30
3. Ploščad pri vratarnici ob mostu	18	50
4. Cestišče nasproti gasilskega doma	40—65	50
5. Pločnik pred upravnim poslopjem	1	30
6. Rampa ter industrijski tir pri skladišču papirja na Vevčah	2	30
7. Parkirni prostor med trgovino VETA in samopostrežno trgovino		ni osvetljen
8. Ploščad pred poslopjem restavracije Vevče		ni osvetljen

Ugotovitve

Celotni kompleks tovarniških zunanjih prostorov je preslabo osvetljen, precej manj od potrebne svetlobne moči, s katero bi zagotovili tovarni:

— varen in učinkovit notranji transport;

— varno gibanje delavcev v večernih in jutranjih urah;

— varstvo delavcev, ki bedijo nad varovanjem premoženja;

— varstvo zaposlenih v času povečane megle, ki je na tem območju dokaj intenzivna.

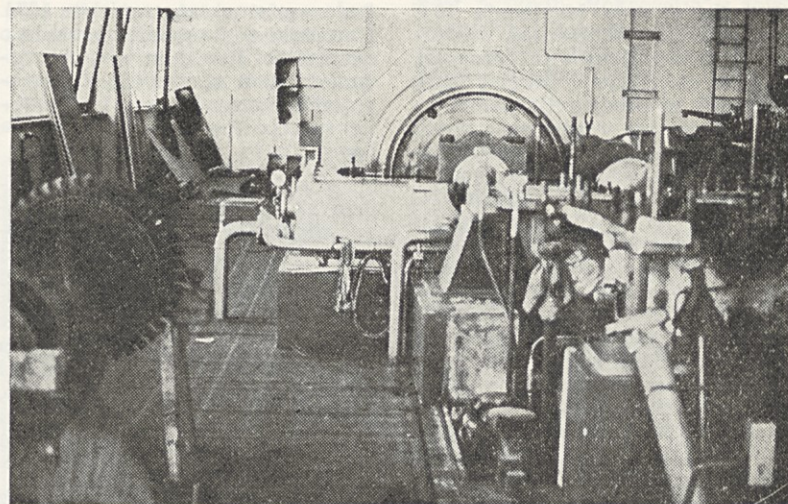
Povedati moramo, da:

— se ne zamenjujejo pregorele žarnice,

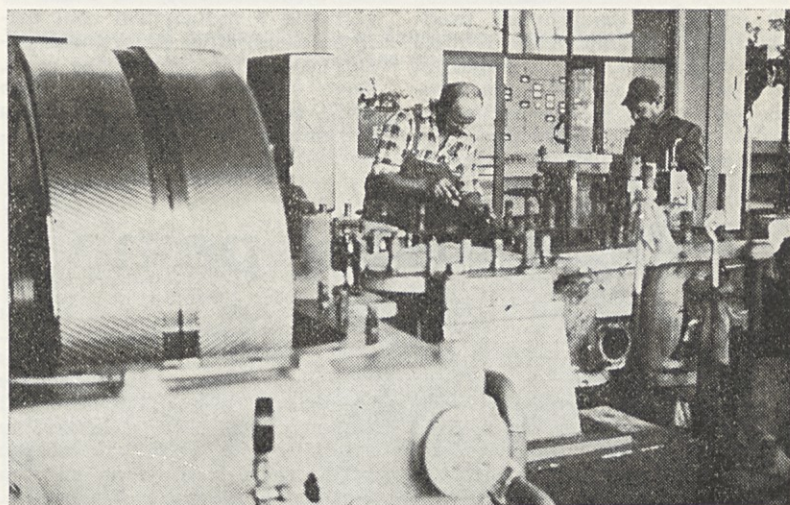
— svetlobna telesa so neustrezna,

— lokacija svetilk ni povsod pravilno izbrana, ker le-ta ne pokriva tiste površine, ki bi morala biti osvetljena,

— čiščenje svetlobnih teles se ne opravlja niti tam, kjer je to dostopno.

Tudi v naši toplarni je bilo potrebno razstaviti, pregledati, očistiti, obnoviti in ponovno aktivirati parno turbino z reduktorjem in električnim generatorjem, da bi nam še nadalje proizvajala prepotrebne kilovadne ure

Vsa, tudi najbolj zahtevna dela, so skupaj s serviserjem proizvajalca naprave opravljali samo naši delavci, in sicer po 12 ur dnevno vse dni, od pričetka remonta do aktiviranja turbine. Na fotografiji Milko Janežič in Avgust Sevšek

A. Zagorc

6. septembra letos je odšla v pokoj naša sodelavka Ana Grm

Tovarišica Ana se je rodila 5. septembra 1921. leta v Gornjih Praprečah pri Trebnjem. V naši delovni organizaciji se je zaposlila 12. novembra 1962. Svoje naloge snažilke je ves čas do upokožitve vestno opravljala. Želimo ji, da bi si odpočila in v zdravju uživala v krogu domačih še vrsto let.

V. B.

Če je treba, poskrbi za čistočo na dvoriščih in poteh tudi Franc Pavšič (levo), predelavec progar, kateremu ni težko prijeti za katerokoli delo. In metla sploh ni tako težka, pravi; Safet Huskić pa je tudi pokimal

Stražar

Čuvaj i sačuvaj
naredenje prvo
u ušima! U šumi sam
na straži stojim.

Poput sjene koračam tiho;
ledeni čelik u ruci stežem;
probijam očima tamu noći
i čekam jutro, što će doći.

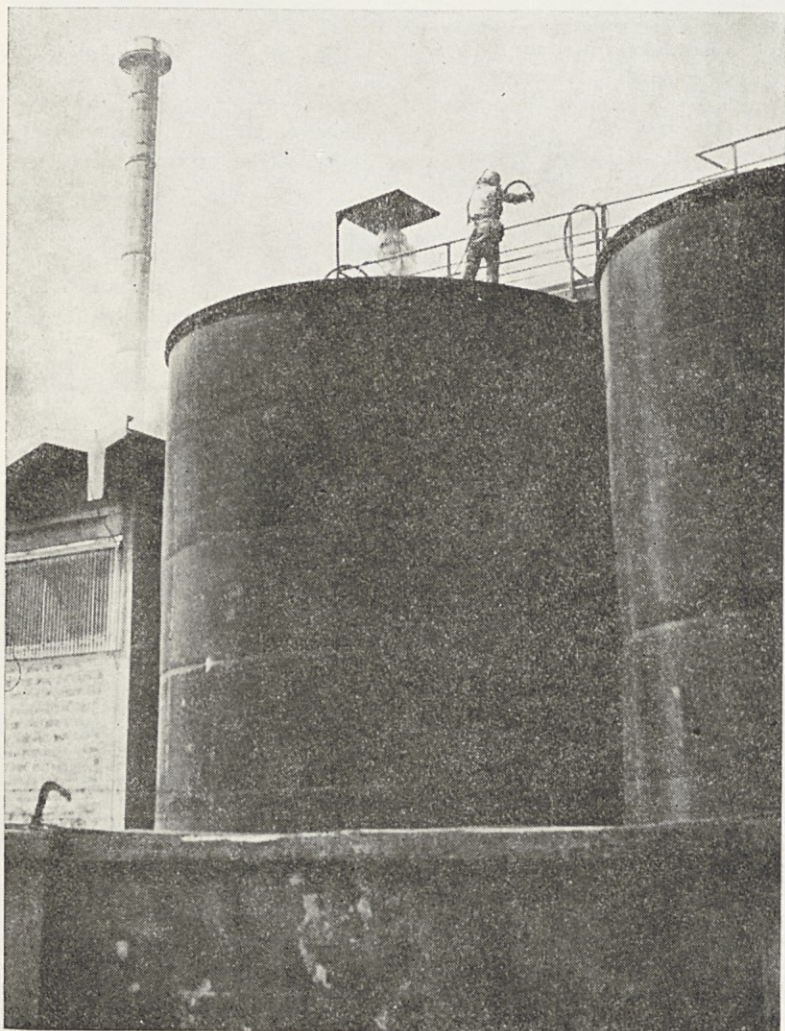
Stopljen sa sjenkom
pogledom šaram;
bežumno idem
tamo, ovamo i nazad tamo.

Sa svakim šumom
zaigra mi srce;
stanem k' uklet,
tražeći samo očima
ono, što nemir mi donosi.

Utabana staza
prošarana redovim bagrema;
sjenke se igraju pred očima

mojim
kad na straži stojim.

vojak Fehim Suljanović

Peskanje novih zbiralnikov kaolina

Šport in rekreacija

Sportne igre papirničarjev SRS

Po enoletnem premoru so športne igre papirničarjev SRS spet oživele, tako zimske, kot letne. Že 22. po vrsti so se odvijale konec septembra v Litiji. Organizator je bila Kartonažna tovarna Ljubljana, ki ima tudi največ zaslug za ponovno oživitev »papirniških iger«.

Kljub manjšemu številu nastopajočih v primerjavi s prejšnjimi igrami, so letošnje potekale v prijetnem vzdušju, naklonjeno pa nam je bilo tudi vreme. Sodelovale so naslednje OZD: Sladkogorska, Djuro Salaj Krško, Rudnik kaolina Kamnik, Papirnici Radeče in Količevo, Papirles. Aero Medvode, Kartonažna tovarna in Papirnica Vevče.

Naša DO je letos sodelovala samo s 4 tekmovalnimi ekipami. Vzroki za manjše število udeležencev Papirnice Vevče so bili pogojeni s sklepi komisije za šport in rekreacijo, ki je na eni od spomladanskih sej sklenila, da se bodo iger udeleževali samo pripravljene športniki oziroma tisti, ki so na športno rekreativnem področju aktivni. To so letos bili strelci in strelke, nogometaši in kegljači. Kakorkoli že, omenjene ekipe so dosegle vidne uspehe. Rezultati predhodnega treninga so bili vidni tudi naslednje dni po tekmovaljih, ko nihče od nastopajočih ni iskal zdravniške pomoči oziroma staleža, kar prejšnja leta ni bil slučaj.

Uvrstitve nastopajočih iz Papirnice Vevče:

Kegljanje moški — 1. mesto in 2491 kegljev

Ekipa je nastopala v naslednji postavi: Brane Marolt, Ciril Čemažar, Boris Goljar, Miloš Švarc, Ivan Garbajs in Tine Markelj. Med posamezniki sta se Marolt in Markelj uvrstila na 6. oziroma 7. mesto. Ekipa je osvojila 1. mesto predvsem zaradi izenačenosti članov.

Nogomet — 4. mesto

Igralci nogometa so imeli »smolo«, kajti po novih propozicijah kljub osvojenemu 2. mestu v skupini niso imeli možnosti boja za 1. ali 2. mesto. Tako so tudi v borbi za 3. mesto izgubili z minimalnim rezultatom 2:3 in osvojili med 7 ekipami 4. mesto.

Streljanje ženske — 2. mesto

Strelke Joži Brdar, Pika Dovjak in Vesna Hrovatin so s 402 krogoma presenetile favorizirane ekipe in osvojile 2. mesto. Med posameznicami je bila najbolje uvrščena (4. mesto) Joži Brdar s 146 krogov.

Streljanje moški — 1. mesto

Moška ekipa ni imela dostojnega nasprotnika, kar potrjujejo tudi posamične uvrstitve članov naše ekipe:

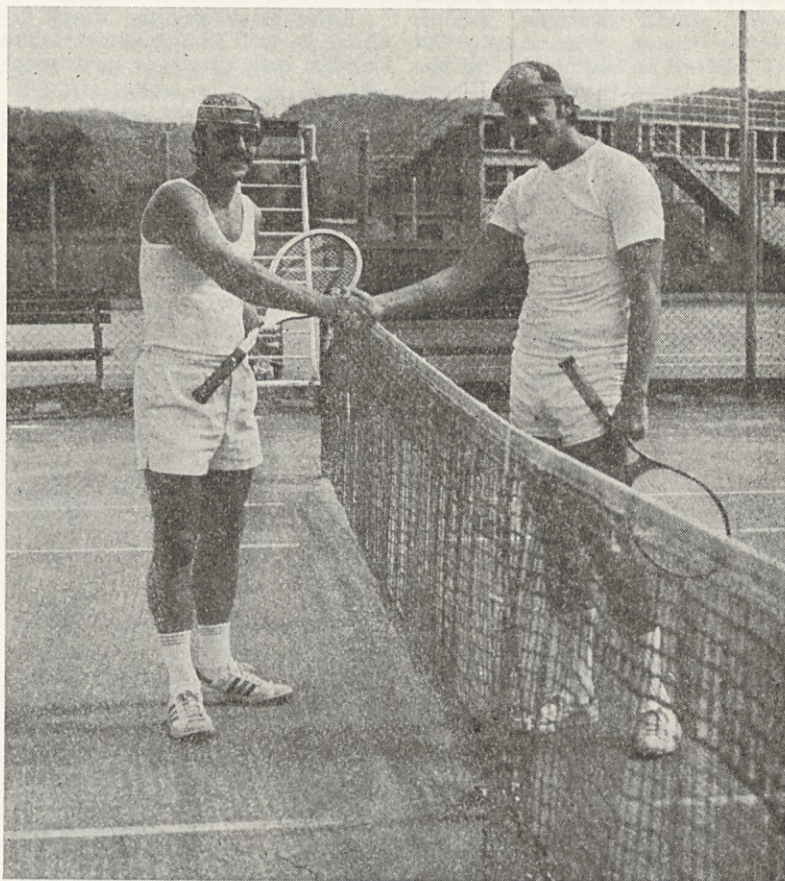
1. Škrubej Franc	168 krogov
2. Špunt Igor	167 krogov
3. Lampelj Matija	164 krogov
4. Černe Franc	163 krogov

Naslednje letne športne igre bodo najverjetneje na Sladkem vrhu v organizaciji Sladkogorske. Upajmo, da se jih bomo udeležili v mnogo večjem številu kot letos, pa tudi prav tako uspešno.

Športne novice

KEGLJANJE, NOGOMET, MALI NOGOMET...

Pričele so se lige v različnih športnih panogah — jesenski del. Uspešno so štartali prav vsi naši tekmovalci, ki so v prvih kolih zmagovali. Tako so kegljači z veliko razliko ugnali ekipo Grosuplje (5006:4909), igralci velikega nogometa so svoja nasprotnika premagali s 6:0 in 8:2; ekipa za mali nogomet je dve tekmi dobila in eno izgubila itd.

Že tradicionalna je postala vsakoletna teniška tekma med Ladom in Martelom; igra je bila lepa, zabavna, precej enakovredna, le sodnik Andrej je malce goljufal v prid enega, koga, to se pa seveda ne pove

REKREACIJA V TELOVADNICAH

Pričele so se »ure rekreacije« (8 ur tedensko) v telovadnicah in trim kabinetu bližnjih osnovnih šol. Tudi letos sta dve uri namenjeni izključno za vadbo žena, zaposlenih v naši DO.

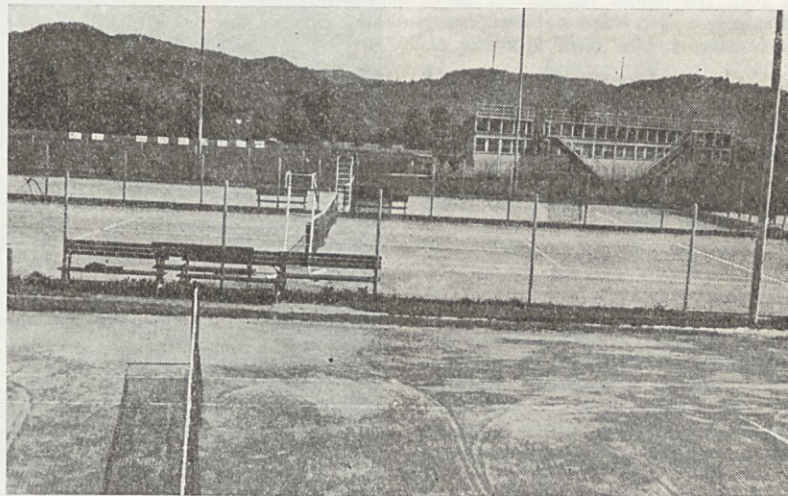
Razpored vadbe: vsak ponedeljek od 20. do 22. ure trim kabinet v OŠ Leopold Maček, vadba za ženske vsak ponedeljek od 20. do 22. ure v telovadnici OŠ Leopold Maček, splošna telesna priprava, smučarska gimnastika in igranje odbojke; vsak torek in četrtek od 18.30 do 20.30 v telovadnici OŠ Sostro, igranje nogometa.

SMUČANJE

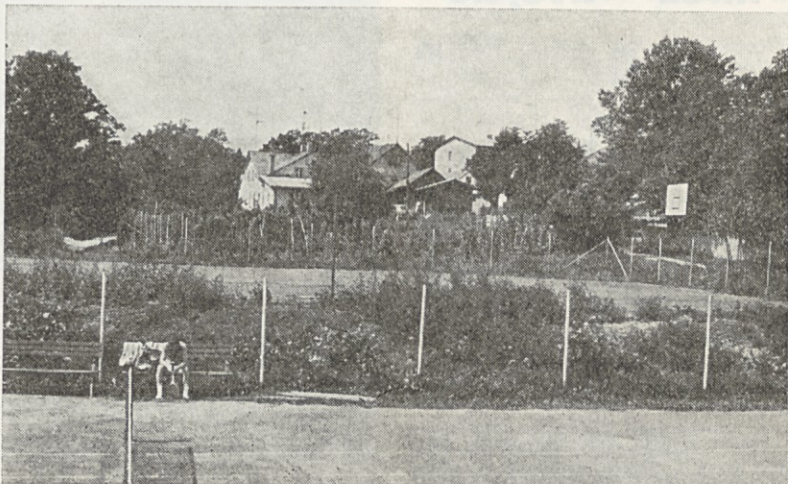
Tudi letos bomo organizirali smučarske tečaje za otroke in odrasle, kot novost pa bomo to zimo organizirali tudi tečaj iz teka na smučeh, ki bo v primeru ugodnih snežnih razmer nekje v okolici.

Ker je sezona pred vrati, vse smučarje opozarjamo na dobro telesno pripravljenost, ki nam bo omogočila lažje in boljše »vijuganje«, obenem pa zmanjšala možnost poškodb. Rekreacija v telovadnicah, tek na prostem itd. vam bosta gotovo pripomogla k dvigu telesne pripravljenosti.

Srečo Andrič

Vzorno urejena teniška igrišča v Športnem parku Vevče so spričevalo vestnega gospodarja, našega upokojenca Jožeta Pegrina

Na drugi strani pa je odbojgarsko igrišče, ki ga krasi okoli ploščadi plevel. Le kdo je njegov gospodar?

Ob mesecu boja proti alkoholizmu

Mesec november, čas grozda in trgatve, čas, ko zori vino. Z njim bomo slavili praznike, svatbe, rojstne dneve, sklepali pogodbe ali žalovali na sedminah. Pili bomo na veselje, žalost, zaradi vročine ali mraza. Marsikomu bo alkohol zdravilo zoper zobobol, želodčne ali srčne težave, sredstvo za boljši apetit.

Tak odnos do alkohola ni nič novega, temveč ima svoje kore-

Dnevna odvisnost

Nekateri se branijo: Nisem alkoholik, tudi 14 dni in več lahko zdržim brez alkohola« (prva zmot).

Res je, ne pijejo vsak dan. Ko pa začnejo, ne znajo pravočasno prenehati in se napijejo do onemoglosti. Pravimo, da ne poznajo več prave mere oziroma, da pijejo po tipu izgube kontrole.

Sposobnost organizma, kako prenaša alkohol, imenujemo toleranca. Ta v začetni fazi alkoholizma narašča. Pravimo, da ga človek vedno več »nese«. V končni fazi alkoholizma toleranca pada, kar se odraža v tem, da se pijanost pojavi že po majhnih količinah zaužite alkoholne pijače. Večkrat slišimo: »Nisem alkoholik, saj ga malo pijem. Po dveh kozarcih vina sem že pijan...« (druga zmot). V resnici gre za alkoholika, ki mu je zaradi telesnega propada padla toleranca.

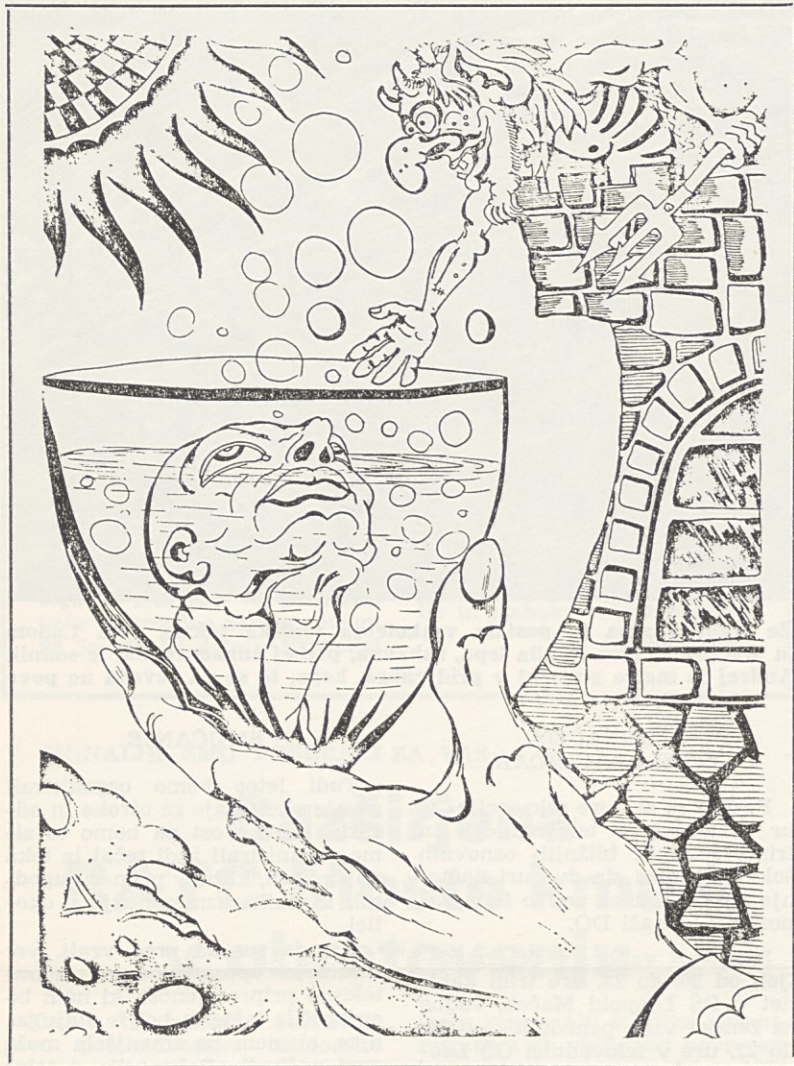
Telesna odvisnost

Kadar bolnik zaradi kakršnihkoli razlogov v organizmu ne dobi potrebne količine alkohola, postane nemiren, boli ga glava, slabo se počuti, poti se in tresejo se mu roke. Te znake imenujemo abstinencijske simptome. Veliko alkoholikov pravi: »Pijača ni problem, slabe živce imam, zato se tresem« (tretja zmot). Šilce na tešče hitro pomaga. Roke se umirijo, živčnost izgine. Ta vrsta alkoholikov pije vsak dan. Alkoholizem nastaja torej skozi proces, ki ga lahko razdelimo v več obdobjih in faz. Problem alkoholizma je tudi v tem, da ne prizadene samo bolnika, temveč tudi ljudi, ki živijo z njim.

Iz vseh teh razlogov je zdravljenje potrebno čimprej. Vendar pa zdravljenje proti alkoholni zasvojenosti ni. Potrebna je sprememba alkoholikovega vedenja in navad. Postati mora bolj samostojen, aktivnejši; življenje si mora urediti tako, da bo živel v skladu s seboj in s svojim okoljem. To pa lahko doseže samo z lastnim naporom in aktivno vključitvijo v eno od oblik zdravljenja. Pri zdravljenju pa morajo sodelovati tudi tisti, ki z njim živijo ali delajo — družina in sodelavci.

Ob vrnitvi z zdravljenja ga ljudje velikokrat silijo s pijačo, češ: »En kozarček ti ne bo škodil, kakšna reva si, ko si ne upaš...« Takrat se mora soočiti z resnico, da zmernega pitja za bivšega alkoholika ni.

dr. Janez Mervič

nine v davni preteklosti, ko je vino postalo simbol zmaga in porazov in si utrla pot celo v verske obrede. To se prenaša iz roda v rod. Na žalost pa sta se, poleg dopustnih okvirov neškodljivega uživanja, rodila tudi zloraba alkohola in alkoholizem.

Kaj je alkoholizem

Že dolgo priznavamo, da je alkoholizem bolezen in alkoholik bolnik. Do razvoja bolezni pride zaradi dolgotrajnega in prekomernega uživanja alkoholnih pijač. Tako postane alkoholik telesno in duševno odvisen od alkohola. Posledice obolenja pa se odražajo tudi na socialnem področju, v službi in družini. Vendar alkoholik ni bolnik, ki mora v posteljo in potrebuje nego in počitek.

Rešitev zlogovnih mrež — dvojčic

Vodoravno po vrstah: Prvi lik — Capri — Egipt — Dajaki — Tehnični papir — no — čar — je — kratkost — novc — Ninive — Nica — lama — an — Šoa — za — satiniranje — Pijade — Umka — čevlj. Drugi lik — viher — baker — kumara — brezlesni karton — dom — fest — zu — kasne — para — Manila — talec — Dane — na — vlak — to — Grafični papir — finale — Kidrič — tatin.

Na uredništvo je prispelo 16 rešitev, žreb pa je nagrade po 60 din razdelil:

Cirili Kogej, Vidi Potočnik, Milici Špunt, Pavli Vidrgar in Zori Slatenšek.

Čestitamo!

Papirni izmet je dragocena surovina za nov papir. Tovariš Ilija Novakovič ga zbere in nato zmeče v razpuščevalce pri II. in III. papirnem stroju

Mojster Marcel Rossi in njegov pomočnik pridno odkopavata zemljo okoli stebrov plinovoda, ker je treba stebre antikorozivno zaščititi

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

ZA MESEC SEPTEMBER

Prišli:

Babnik Ivica — pripravnik
Ibrahimović Meleča — snažilka
Pahor Igor — pomoč. v zav. stroja formatov
Suvajac Zdravko — razkladalec surovin
Kutkuregovič Dragutin — II. pom. preč. rezal. stroja premaz
Zupančič Danilo — obratni laborant
Kamnikar France — pom. vodje zav. stroja formatov
Papež Jože — vnašalec vlaknin
Smrekar Milan — vodja dodelavnih strojev
Plešič Bojan — I. pom. premaznega stroja
Hribar Jurček — vodja zavijalnega stroja formatov
Rizvić Hasib — (voznik lesa) pospravljalcec izmeta
Mehić Hasan — voznik lesa
Brkan Nataša — pripravnik
Miljković Milan — razkladalec surovin

Ošli:

Končar Marija — blagajnik — prenehanje del. razmerja za dol. čas
Jozelj Igor — garderober — pren. del. razmerja za dol. čas
Fele Jolanda — servirka — pren. del. razmerja za dol. čas
Mlakar Marjan — pom. delavec — pren. del. razmerja za dol. čas
Grm Ana — obratna snažilka — upokojena
Matak Marko — vzdrževalec čistilnih naprav — pren. delovnega razmerja za dol. čas
Zaman Vesna — garderober — pren. del. razmerja za dol. čas
Kocjančič Marjan — vodja kopališča — pren. delovnega razmerja za dol. čas
Prusnik Hinko — vodja kopališča — pren. del. razmerja za dol. čas

Cukjati Marjan — pripravljalec tehn. vode — umrl

Tovilović Zdravko — I. pom. dodel. stroja premaz
Milić Momčilo — nakladalec papirja
Omeragič Ismeta — dovažalka
Bunjaku Tefik — pom. strojevodje za prem. naprave

Poročili so se:

Halkić Hamid s Štulanović Bajramo
Karalić Arif z Bapić Refiko
Smerajec Stanislav z Rahne Mojco
Trkov Vida z Miklavc Petrom

ČESTITAMO!

Rodili so se:

Zupančič Andreju sin Aleš
Sertollaj Zenelu sin Driton
Trkov Mirku sin Matjaž

ČESTITAMO!

NAŠE DELO

Glasilo delovne organizacije Papirnice Vevče — Izdaja ga delavski svet — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Vida Bartol — Uredniški odbor: Danilo Škerbinek, Ignac Zajec, Jože Marolt, Franc Fras, Silvo Razdevšek, Ivo Bogovič, Andrej Grad — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, CGP Delo — TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje za publikacija med proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov